

Østre Landsret
Præsidenten

Den **24 FEB. 2017.**
J.nr. 40A-ØL-12-17
Init: LRA

Justitsministeriet

Sendt pr. mail til jm@jm.dk, hll@jm.dk, mor@jm.dk og cfu@jm.dk

Justitsministeriet har ved brev af 10. februar 2017 (Sagsnr. 2017-19203-1140) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven (Politiets anvendelse af databaserede analyseredskaber og adgang til oplysninger og flypassagerer)..

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Busck Porsbo

Vestre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt pr. mail til jm@jm.dk , hll@jm.dk , mor@jm.dk og cfu@jm.dk

J.nr. 40A-VL-13-17
Den 14/02-2017

Justitsministeriet har ved brev af 10. februar 2017 (sagsnr. 2017-19203-1140) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven (Politiets anvendelse af databaserede analyseredskaber og adgang til oplysninger om flypassagerer).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Helle Berting

Fra: Lise Krüger Andersen [LiseKruegerAndersen@Shret.dk]
Sendt: 7. marts 2017 11:54
Til: Justitsministeriet
Cc: Helga Lund Laursen; Morten Tønning; Christian Fuglsang
Emne: Fra Sø- og Handelsretten. Høringssvar - ingen bemærkninger

Lovforslaget giver ikke Sø- og Handelsretten anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Lise Krüger Andersen
 Juridisk chef
 Direkte: + 45 99 68 47 21
LiseKruegerAndersen@Shret.dk

Sø- og Handelsretten

Amaliegade 35, 2. sal
 1256 København K.
 Tlf.: 99 68 46 20
www.shret.dk

Fra: 'post@shret.dk'
Sendt: 13. februar 2017 10:04
Til: Lise Krüger Andersen
Emne: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven - (sagsnr. 2017-19203-1140)

Fra: Justitsministeriet [<mailto:jm@jm.dk>]
Sendt: 10. februar 2017 19:53
Til: 'Københavns Byret'; 'Post@Oestrelandsret.dk'; 'Retten i Aarhus'; 'Retten i Esbjerg'; 'Retten i Glostrup'; 'Retten i Helsingør'; 'Retten i Herning'; 'Retten i Hillerød'; 'Retten i Hjørring'; 'Retten i Holstebro'; 'Retten i Horsens'; 'Retten i Kolding'; 'Retten i Lyngby'; 'Retten i Nykøbing'; 'Retten i Næstved'; 'Retten i Odense'; 'Retten i Randers'; 'Retten i Roskilde'; 'Retten i Svendborg'; 'Retten i Sønderborg'; 'Retten i Viborg'; 'Retten på Bornholm'; 'Retten på Frederiksberg'; 'post@shret.dk'; 'Post@Vestrelandsret.dk'; 'Retten i Aalborg'
Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven - (sagsnr. 2017-19203-1140)

Se vedhæftede bilag.

Med venlig hilsen

Slotsholmsgade 10
 1216 København K
 Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Københavns Byret

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 99 68 70 15
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J. nr. 9099.2017.14

Den 16. februar 2017

Ved en mail af 10. februar 2017 har Justitsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger over udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven (Politiets anvendelse af databaserede analyseredskaber og adgang til oplysninger om flypassagerer).

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at udkastet ikke giver byretterne anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Der henvises til J.nr. 2017-19203-1140.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF.: 33 96 97 98

DATO: 2. marts 2017
SAGSNR.: 2017 - 513
ID NR.: 449329

jm@jm.dk + hll@jm.dk + mor@jm.dk + cfu@jm.dk

Høring - over forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven (Politiets anvendelse af databaserede analyseredskaber og adgang til oplysninger om flypassagerer)

Ved e-mail af 10. februar 2017 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Advokatrådet kan i den forbindelse oplyse, at lovforslaget ikke ud fra retssikkerhedsmæssige betragtninger giver anledning til bemærkninger for så vidt angår hjemmelsgrundlaget, idet Advokatrådet kun kan bifalde, at der i politiloven nu skabes et klart hjemmelsgrundlag til de dispositioner, som politiet allerede i dag i vidt omfang foretager sig.

Advokatrådet er imidlertid bekymret for, om indholdet af den detailregulering, der i henhold til den foreslåede ændring til politiloven vil blive fastsat i bekendtgørelsesform, kan vise sig problematisk, herunder i forhold til spørgsmålet om til hvilke formål, politiet kan benytte oplysninger fra offentligt tilgængelige kilder, opbevaringsperioder m.v.

Advokatrådet skal derfor anmode om at blive inddraget i høringsprocessen over den kommende bekendtgørelse.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Justitsministeriet

Danish Aviation

Slotsholmsgade 10
1216 København K

E-mail til jm@jm.dk

Kopi til hll@jm.dk, mor@jm.dk og
cfu@jm.dk

Forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven (Politiets anvendelse af databaserede analyseredskaber og adgang til oplysninger om flypassagerer)

Med ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET) og toldloven (L23) i december 2015, blev der givet hjemmel til etablering af en dansk særordning for opsamling af PNR-data samt hjemmel til at PET har adgang til de passageroplysninger som luftfartsselskaberne har overleveret til SKAT. Hjemlen er efterfølgende udvidet til også at omfatte Forsvarets Efterretningstjeneste. Med nærværende udkast til lovforslag foreslås det, at også politiet skal have adgang til de af SKAT indsamlede PNR-data med henblik på håndhævelse af bestemmelserne i Udlændingelovens § 38.

Vi tager som udgangspunkt ønsket om politiets adgang til de af SKAT indsamlede PNR-data til efterretning.

Men ved gennemlæsning af bemærkningerne til lovforslaget, synes der at være anledning til at præcisere to helt centrale forhold vedrørende API-informationer (pasoplysninger). For det første er luftfartsselskaberne i dag ikke i besiddelse af lagrede og verificerede API-informationer. Det er endvidere i dag heller ikke muligt at disse API-informationer, i det omfang de foreligger, vil kunne integreres og transmitteres af luftfartsselskaberne til SKAT's kommende IT-system (APAS?).

Der er flere årsager til dette. For det første er der tale om 2 forskellige datasæt, idet PNR-oplysninger er bookingoplysninger, mens API-informationer er pasoplysninger. For det andet er der tale om to forskellige internationalt fastlagte dataprotokoller. For det tredje har luftfartsselskaberne kun i meget begrænset omfang implementeret de omfattende tekniske og organisatoriske løsninger, der er påkrævet for at opsamle, verificere og transmittere API-data. Det skyldes, som det da også anføres i bemærkningerne, at API-hjemlen ikke er udmøntet i praksis.

Den praktiske udmøntning af API-hjemlen forudsætter såvel investering og implementering af relevant teknisk udstyr og iværksættelse af komplekse processer, men også at luftfartsselskaberne etablerer nye serviceaftaler med deres handling-agenter i samtlige tredjelandslufthavne, de trafikerer. Der må således forventes en længere implementeringsperiode for at kunne udmønte API-hjemlen. Den periode må forventes at række ud over den periode, der er udtrykt i bekendtgørelse nr. 1453 af 30/11 2016.

Den danske implementeringsproces kompliceres efter vores opfattelse også af, at Danmark som følge af retsforbeholdet har valgt at følge sin egen tidslinje, der ligger forud for EU-landenes implementering af PNR-direktivet. Vi nærer i den sammenhæng en stor bekymring for, at denne tidlige proces i praksis vil betyde, at danskbaserede aktører ensidigt belastes af reglerne. En sådan potentiel diskrimination med konkurrencemæssige implikationer vil naturligvis ikke være acceptabel. Derfor vil det være formålstjenligt, hvis Danmark i tidsmæssig henseende følger de øvrige EU-landes implementering af PNR-direktivet. Det vil sikre langt bedre harmonisering af tekniske løsninger, processer og ikke mindst, mindske udfordringerne med at etablere bilaterale dataudvekslingsaftaler på egen hånd. Vi anbefaler derfor, at den danske tidsplan bringes i overensstemmelse med den internationale udvikling.

Der er tale om teknisk kompliceret lovgivning, der bygger på såvel PNR-direktivet, API-direktivet og Schengen Grænsekodeks mm., og som skal virke på tværs af landegrænser. Vi er blevet opmærksomme på, at der ofte er en vis flertydighed i forståelsen af de mange tekniske termer, der indgår. Vi skal derfor anbefale, at definitioner og terminologier følger de af ICAO / IATA fastlagte standarder.

Vi henviser i øvrigt til drøftelserne med Skatteministeriet, Justitsministeriet og SKAT om PNR/API-komplekset, senest på møde den 9. marts 2017.

Vi står naturligvis til rådighed for at uddybe ovenstående synspunkter.

Ovenstående bemærkninger afgives også på vegne af DI Transport.

Med venlig hilsen

Per Henriksen
Brancheforeningen Dansk Luftfart
Direkte: + 45 33 77 46 72

Justitsministeriet

jm@jm.dk

Kopi til:

hll@jm.dk, mor@jm.dk, cfu@jm.dk

Dansk Told & Skatteforbund
TOLDUDVALGET

Sagsnummer: 2017-19203-1140

7. marts 2017

Vedrørende høring over forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven (Politiets anvendelse af databaserede analyseredskaber og adgang til oplysninger om flypassagerer)

Dansk Told & Skatteforbunds Toldudvalg har læst det fremsendte materiale med stor interesse.

Dansk Told & Skatteforbunds Toldudvalg ser en stor fordel i at "myndighederne" får mulighed for at bruge databaserede analyseredskaber i deres arbejde, som i større grad understøtter en intelligent, efterretnings og videns baseret tilgang til information.

Lovændringen er samtidig med til at smidiggøre samarbejdet, og udveksling af oplysninger etaterne imellem (Politi & Told).

Med henvisning til ovenstående støtter Dansk Told & Skatteforbunds Toldudvalg op om de fremsendte forslag til ændringer.

Har I spørgsmål mv. kan I kontakte formand for Dansk Told & Skatteforbunds Toldudvalg, Kim Andersen, på telefon 25 42 03 28 eller mail Kim.K.Andersen@skat.dk.

Med venlig hilsen

Jan Nørner / jn@dts.dk.

Faglig sekretær

Dansk Told & Skatteforbund

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt til: jm@jm.dk, hll@jm.dk,
mor@jm.dk, cfu@jm.dk

10. marts 2017

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2017-111-0121
Dok.nr. 419356
Sagsbehandler
Sissel M Kristensen
Direkte 3319 3227

Vedrørende høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven (Politiets anvendelse af databaserede analyseredskaber og adgang til oplysninger om flypassagerer), ministeriets j.nr. 2017-19203-1140

Ved e-mail af 10. februar 2017 har Justitsministeriet sendt ovenstående udkast i høring og anmodet om Datatilsynets bemærkninger hertil.

Datatilsynet har følgende bemærkninger til udkastet:

1.1. Tværgående informationsanalyser

I udkastets § 1, nr. 1 foreslås indsat bestemmelsen § 2a i lov om politiets virksomhed. Den foreslåede § 2a, stk. 1 har følgende ordlyd:

”Politiet foretager tværgående informationsanalyser på grundlag af de oplysninger, politiet behandler, når det er nødvendigt af hensyn til udførelsen af politiets opgaver, jf. § 2.”

Følgende fremgår af udkastets almindelige bemærkninger punkt 3.2.1.1.:

”Som beskrevet under lovforslagets punkt 2.2.3 er politiets opgavevaretagelse hidtil blevet udført gennem bl.a. opslag i de tilgængelige oplysninger i politiets sagsbehandlingssystem, registre mv. – både i forbindelse med opgaver inden og uden for strafferetsplejen. Dette sker imidlertid som beskrevet ovenfor under punkt 2.2.3 af flere årsager i dag ikke på en systematisk og systemunderstøttet måde. En mere systematisk og tværgående dataanvendelse og -analyse – herunder navnlig en videreanvendelse af data til andre formål end dem, de i snæver forstand er indsamlet til – er endvidere i dag ikke direkte hjemlet i lovgivningen.”

Af udkastets almindelige bemærkninger punkt 3.2.1.1. fremgår endvidere:

”Den foreslåede bestemmelse har således alene til formål at sikre en klar hjemmel for politiet til – såvel inden for som uden for strafferetsplejen og på tværs af hele dansk politi – at foretage tværgående analyser af de oplysninger politiet allerede kan indsamle i medfør af gældende ret.

Af udkastets specielle bemærkninger til § 1, nr.1, fremgår bl.a., at:

”Bestemmelsen sikrer således alene, at der er en klar hjemmel for politiet til – såvel inden for som uden for strafferetsplejen og på tværs af hele dansk politi – at behandle, videregive m.v. de oplysninger, politiet allerede har indsamlet og løbende kan indsamle, i overensstemmelse med gældende ret. Dette vil bl.a. sikre, at der er det fornødne grundlag for politiet til at anvende samtlige de datakilder, som politiet har til rådighed til brug for løsningen af politiets opgaver, herunder navnlig til at foretage videreanvendelse af data til andre formål end dem, de i snæver forstand er indsamlet til.”

Datatilsynet har overordnet forstået, at det med udkastet ønskes at give politiet mulighed for at benytte allerede tilgængelige oplysninger på tværs af flere formål, og i visse tilfælde til andre formål end det, oplysningerne oprindeligt er indsamlet til. Datatilsynet har endvidere forstået, at den tværgående analyse vil ske indenfor persondatalovens rammer, herunder ved iagttagelse af persondatalovens § 5, stk. 2 og 3.

1.1.1. Politiets brug af Politiets Efterforskningsstøttedatabase (PED) og af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG).

Af de specielle bemærkninger til § 1, nr.1, fremgår bl.a. følgende:

”Der foreslås i bestemmelsens *stk. 3* indsat hjemmel for justitsministeren til at fastsætte nærmere regler for politiets behandling af oplysninger, herunder den, der finder sted i medfør af stk. 1 og stk. 2. I medfør af bestemmelsen vil der således kunne fastsættes regler om enhver behandling af oplysninger, herunder personoplysninger, omfattet af politilovens anvendelsesområde.

Der vil efter bestemmelsen endvidere i relevant omfang kunne fastsættes regler om politiets behandling af personoplysninger omfattet af de nuværende bekendtgørelser udstedt i medfør af persondataloven, jf. pkt. 3.1.5.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger. I den forbindelse vil der i relevant omfang kunne ske tilpasninger eller ophævelser af de administrative forskrifter, der i dag fastsætter begrænsninger for tværgående informationsanalyser og behandling af personoplysninger i den forbindelse. Dette vil bl.a. kunne indebære ændringer af de bekendtgørelser, der regulerer politiets brug af Politiets Efterforskningsstøttedatabase (PED) og af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG).

Datatilsynet har forstået, at det i forbindelse med politiets brug af tværgående informationsanalyser påtænkes bl.a. at benytte oplysninger fra Politiets Efterforskningsstøttedatabase (PED) og politiets system til automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG) til andre formål end de, der er fastsat i de bekendtgørelser, som indholdet og anvendelsen af PED og ANPG er re-

guleret ved. Datatilsynet har endvidere forstået, at adgangen til at benytte oplysninger fra PED og ANPG til andre formål vil blive etableret ved bekendtgørelser udstedt i medfør af den forslåede § 2a, stk. 3.

I forhold til rammerne for brugen af personoplysninger fra PED og ANPG skal Datatilsynet henvise til tilsynets udtalelser vedrørende PED af 28. februar 2005 og 10. juni 2008, og vedrørende ANPG af 17. marts 2015 og 3. september 2015 (udtalelserne er vedlagt dette brev).

Datatilsynet må forbeholde sig sin endelige stillingtagen til en eventuelt udvidet adgang til brugen af oplysninger fra PED og ANPG, indtil udkast til (ændringer af) bekendtgørelser bliver forelagt tilsynet i medfør af persondatalovens § 57.

1.1.2. Politiets opgaver

Af de almindelige bemærkninger punkt 3.2.1.1.2. fremgår følgende:

”Den adgang til at udnytte data, som lovforslaget medfører, forventes navnlig understøttet af politiets nyanskaffede analyseplatform (POL-INTEL), hvorved det forudsættes, at oplysninger om enkeltpersoner – herunder følsomme oplysninger om bl.a. strafbare forhold, helbredsoplysninger mv. – i videst muligt omfang kun tilgås på systemniveau. Ved dette forstås, at oplysningerne som det klare udgangspunkt kun præsenteres for den enkelte politimedarbejder på en måde, der kan identificere enkeltpersoner, når en sådan identifikation må anses for politifagligt nødvendig. Endvidere forudsættes det, at der sker anvendelse af systemets tekniske muligheder til sikring af, at f.eks. oplysninger indsamlet af politiet til brug for én sag eller opgave kun stilles til rådighed for løsningen af en anden sag eller opgave på en måde og i et omfang, der er proportionalt og nødvendigt.”

Det fremgår endvidere af de specielle bemærkningerne til § 1, nr.1, at:

”Bestemmelsen forudsættes ikke anvendt som led i politiets rent administrative afgørelsesvirksomhed, herunder f.eks. sager om meddelelse af våbentilladelse, besvarelse af aktindsigtsanmodninger mv.

[...]

Dog vil medarbejdere, der skal håndtere faste opgaver inden for nærmere afgrænsede områder, f.eks. operatører i politiets vagtcentraler, som har til opgave at disponere patruljevogne mv. som led i det døgnbemandede beredskab, kunne tildeles en generel og tilpasset adgang til at foretage de informationsammenstillinger mv., som er nødvendige for at varetage opgaven. Ligeledes vil f.eks. analysemedarbejdere, der har til opgave at gennemføre større analyser, tilvejebringe ledelsesin-

formation om kriminalitetsudvikling mv., kunne anvende en generelt beskrevet adgang tilpasset disse formål.”

Datatilsynet skal i den forbindelse bemærke, at persondataloven skal iagttages ved enhver behandling af personoplysninger, herunder skal enhver behandling af personoplysninger i medfør af bestemmelsen være proportional i henhold til den konkrete opgave, som politiet skal løse i medfør af politilovens § 2.

1.2. Politiets behandling af oplysninger fra offentligt tilgængelige kilder

Det fremgår, at den foreslåede § 2a, stk. 2, ikke indebærer en fravigelse af persondataloven.

Af udkastets generelle bemærkninger punkt 3.2.2.1.2. fremgår følgende:

”Justitsministeriet finder endvidere, at politiets behandling, herunder spørgsmål om opbevaring og sletning, af oplysninger, som er indsamlet fra offentligt tilgængelige kilder, bør reguleres nærmere i en bekendtgørelse. Justitsministeriet lægger i den forbindelse vægt på, at en løbende indsamling af oplysninger fra offentligt tilgængelige datakilder kan indebære en unødigt dataophobning, hvilket taler for, at der – under hensyntagen til politiets konkrete behov – foretages en nærmere regulering af politiets behandling, videregivelse, sletning mv. af sådanne oplysninger. Efter Justitsministeriets opfattelse vil det forhold, at oplysninger fra offentligt tilgængelige kilder kan have en varierende datakvalitet, ligeledes tale for, at der fastsættes regler for politiets anvendelse af oplysninger indsamlet herfra.

Der henvises i øvrigt til forslaget til en ny § 2 a, stk. 3, i lovforslagets § 1, nr. 1, med tilhørende bemærkninger.”

Datatilsynet skal hertil bemærke, at det er Datatilsynet opfattelse, at der med bestemmelsen vil være risiko for, at der ikke forud for indsamlingen af de pågældende oplysninger konstateres et udtrykkeligt angivet og sagligt formål, ligesom der er risiko for unødigt dataophobning og manglende kontrol af datakvaliteten. Det er således Datatilsynets vurdering, at der som minimum i bemærkningerne til bestemmelsen bør tages stilling til rammerne for den foreslåede indsamling, herunder til opbevaringstid og kontrol af datakvalitet. Såfremt denne normering alene skal ske ved bekendtgørelse udstedt i medfør af den foreslåede § 2a, stk. 3, bør en sådan bekendtgørelse få virkning senest på samme tidspunkt som nærværende udkast.

1.3. Bemyndigelse

Med udkastet forslås følgende bestemmelse indsat som § 2a, stk. 3:

”Stk. 3. Justitsministeren fastsætter nærmere regler for politiets behandling af oplysninger, herunder den, der finder sted i medfør af stk. 1 og stk. 2. Justitsministeren fastsætter herunder regler om, til hvilke formål oplysninger kan behandles, og hvornår sletning af oplysninger skal finde sted, samt om de tekniske og organisatoriske foranstaltninger, der skal iagttages ved behandlingen.”

Af de specielle bemærkninger til § 1, nr.1 fremgår bl.a. følgende:

”Der foreslås i bestemmelsens *stk. 3* indsat hjemmel for justitsministeren til at fastsætte nærmere regler for politiets behandling af oplysninger, herunder den, der finder sted i medfør af stk. 1 og stk. 2. I medfør af bestemmelsen vil der således kunne fastsættes regler om enhver behandling af oplysninger, herunder personoplysninger, omfattet af politilovens anvendelsesområde.

Datatilsynet skal gøre opmærksom på, at en fravigelse af persondataloven alene kan ske ved lov, og at det i givet fald skal fremgå af lovforslaget, hvis der tilsigtes en fravigelse af persondataloven.

Datatilsynet skal i øvrigt generelt henlede opmærksomheden på persondatalovens § 57, hvoraf det fremgår, at ved udarbejdelse af bekendtgørelser, cirkulærer eller generelle forskrifter, der har betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af oplysninger, skal der indhentes en udtalelse fra Datatilsynet.

Der henvises i øvrigt til tilsynets bemærkninger til punkt 1.1.1. vedrørende Politiets brug af Politiets Efterforskningsstøttedatabase (PED) og af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG).

1.4. Politiets adgang til oplysninger om flypassagerer hos SKAT

Datatilsynet har overordnet forstået, at der ønskes etableret adgang for SKAT til at modtage oplysninger om flypassagerer til brug for politiets opgaver i medfør af udlændingelovens § 38, for at give politiet direkte adgang til oplysninger via en elektronisk løsning hos SKAT. Datatilsynet har endvidere noteret sig det oplyste om, at forslaget ikke indebærer en fravigelse af persondatalovens regler.

Datatilsynet skal i den forbindelse henvise til tilsynets udtalelse af 30. april 2015 vedrørende Datatilsynets bemærkninger til Justitsministeriets udkast til forslag til lov om politiets Efterretningstjeneste (PET) og toldloven, herunder særligt punkt 3.2.1. (udtalelsen er vedlagt dette brev).

Med venlig hilsen

Sissel Kristensen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Også sendt til: reh@jm.dk
med kopi til jm@jm.dk

3. september 2015

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2015-121-0050
Sagsbehandler
Martin Nybye-Petersen
Direkte 3319 3216

Vedrørende bekendtgørelse om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse – Justitsministeriets sagsnr. 2014-19000-0375

1. Ved brev af 3. juli 2015 har Justitsministeriet sendt ovennævnte udkast til Datatilsynet med anmodning om at modtage tilsynets eventuelle bemærkninger hertil.

Bekendtgørelsen, der agtes udstedt i medfør af persondatalovens § 32, stk. 5, og § 72, regulerer behandlingen af personoplysninger i forbindelse med politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG).

2. Datatilsynet skal – efter at sagen har været behandlet i Datarådet - udtale følgende:

2.1. Generelle bemærkninger

Datatilsynet har tidligere behandlet spørgsmål vedrørende politiets anvendelse af ANPG. I sin udtalelse af 17. marts 2015 til Rigspolitiet anførte Datatilsynet bl.a.:

”Datatilsynet finder, at en sådan regulering som minimum bør ske ved bekendtgørelse. Nærmere regler om politiets anvendelse af ANPG-systemet – herunder betingelser for indsamling, opbevaring og brug af oplysninger i systemet – kan efter Datatilsynets opfattelse fastsættes i en bekendtgørelse i medfør af persondatalovens § 72. Det forudsættes i den forbindelse, at der er hjemmel i den lovgivning, der gælder for politiets virksomhed, til behandling af personoplysninger på de pågældende områder.”

Datatilsynet bemærker, at indsamling og opbevaring af personoplysninger i ANPG-systemet overordnet er beskrevet og reguleret i det foreliggende udkast til bekendtgørelse.

Bekendtgørelsesudkastet indeholder derimod ikke bestemmelser om anvendelsen af de indsamlede oplysninger. Det fremgår således alene af udkastets § 1, at ANPG-systemet ”tjener som et internt arbejdsredskab for politiet i forbindelse med forebyggelse, efterforskning, afsløring eller retsforfølgning i straffesager”.

Justitsministeriet har over for sekretariatet telefonisk oplyst, at det er bevidst, at der i bekendtgørelsesudkastet ikke er indsat bestemmelser om den nærmere anvendelse af oplysningerne, idet politiet ønsker at kunne bruge oplysningerne til efterforskning af et bredt udsnit af lovovertrædelser, herunder også lovovertrædelser, der alene sanktioneres med bøde, f.eks. cabotagekørsel. Anvendelsen af oplysningerne vil imidlertid ske under iagttagelse af persondatalovens regler, herunder reglerne om saglighed og proportionalitet i lovens § 5.

Justitsministeriet har endvidere telefonisk henvist til, at der heller ikke i bekendtgørelse om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret) og bekendtgørelse om behandling af personoplysninger i Politiets Efterforskningsstøtte Database (PED) er fastsat bestemmelser vedrørende den nærmere anvendelse af de indsamlede oplysninger.

Det bemærkes i den forbindelse, at ANPG efter Datatilsynets opfattelse adskiller sig fra Kriminalregisteret og PED ved, at registrering af personoplysninger i disse registre som udgangspunkt forudsætter (mistanke om) en handling fra de pågældende personers side, der har karakter af eller tilknytning til en lovovertrædelse.

I modsætning hertil sker der i ANPG i væsentligt omfang tillige registrering af oplysninger om personer/køretøjer, om hvilke der ikke foreligger sådanne oplysninger.

Hertil kommer, at de mere effektive og lettere muligheder for at søge oplysninger i ANPG om køretøjers færden efter Datatilsynets opfattelse forøger risikoen for konkrete uproportionelle indgreb i privatlivets fred, f.eks. i form af en nærmere kortlægning af enkeltpersoners færden. Proportionaliteten af anvendelsen af ANPG-teknologi må derfor efter tilsynets opfattelse forudsætte indskrænkninger i mulighederne for at anvende oplysningerne.

Datatilsynet skal på den baggrund henstille, at der i bekendtgørelsen indsættes nærmere regler om betingelserne for brug af oplysninger i ANPG-systemet, og at disse regler fastsættes inden for følgende rammer:

- Oplysninger om konkrete "hit" i ANPG kan anvendes til efterforskning af det forhold, der har givet anledning til optagelse af den pågældende nummerplade på "hotlisten", jf. § 5 i bekendtgørelsesudkastet.
- Oplysninger om "no-hit", der er indsamlet i forbindelse med en bestemt målrettet politiindsats, jf. § 6 i bekendtgørelsesudkastet, kan anvendes til de formål, der ønskes forfulgt ved den pågældende indsats. (Datatilsynet kan som eksempler pege på en indsats mod menneskesmugling eller en indsats mod ulovlig cabotagekørsel).
- Oplysninger om såvel "hit" som "no-hit" kan endvidere anvendes som led i efterforskning af 1) kriminalitet, der kan straffes med fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, 2) grove strafbare handlinger omfattet af kriminalitetskravet for registrering i SIS II med henblik på diskret

overvågning og 3) alvorlig og organiseret kriminalitet, som er undergivet systematisk politimæssig monitoring (dvs. de typer af kriminalitet, der er omfattet af § 5, nr. 9, 12 og 13, i udkastet til bekendtgørelse).

- Hvis der findes at være behov for det, kan andre konkrete anvendelser af oplysninger om "hit" og "no-hit" ske efter nærmere bestemmelser herom i bekendtgørelsen.

2.2. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

2.2.1. Det fremgår af § 1, stk. 2, i udkastet til bekendtgørelse, at persondataloven finder anvendelse på personoplysninger, der behandles i ANPG, med mindre andet følger af reglerne i bekendtgørelsen.

Datatilsynet finder umiddelbart, at bestemmelsen kan give anledning til tvivl om, hvorvidt bekendtgørelsen – udover bestemmelsen i udkastets § 12 - indeholder undtagelser fra persondatalovens regler.

Datatilsynet skal derfor foreslå, at § 1, stk. 2, får følgende formulering:

"Persondataloven finder anvendelse på personoplysninger, der behandles i ANPG, jf. dog § 12."

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.5. nedenfor vedrørende formuleringen af § 12.

2.2.2. Udkastets § 6 har følgende ordlyd:

"I no-hit-delen kan behandles oplysninger om nummerplader, som ikke er omfattet af § 5, når oplysningerne er indsamlet som led i en målrettet politiindsats. Indsatsen skal være tidsmæssigt og geografisk afgrænset og iværksat på baggrund af en konkret politifaglig vurdering, hvor anvendelsen af ANPG vurderes at være af væsentlig betydning for indsatsen.

Stk. 2. I no-hit-delen kan desuden behandles oplysninger indsamlet ved hjælp af ANPG-udstyr omfattet af § 2, nr. 2 og 3, med henblik på at tage stilling til, om oplysningerne er omfattet af § 5 eller § 6, stk. 1 (teknisk lagring)."

Datatilsynet har i forbindelse med behandlingen af udkastet til bekendtgørelse anmodet Justitsministeriet om at uddybe, hvilke situationer der er tænkt på i udkastets § 6, stk. 2, og i den forbindelse behovet for at bevare oplysningerne i op til 24 timer, jf. § 9, stk. 2.

Justitsministeriet har i brev af 7. august 2015 til Datatilsynet oplyst:

”Reglen om teknisk lagring omfatter alene oplysninger indsamlet ved mobilt ANPG-udstyr – f.eks. i patruljevogne.

En sådan midlertidig teknisk lagring vil være nødvendig i forhold til det mobile udstyr, idet dette udstyr indsamler og lagrer oplysninger lokalt (offline), hvor der ikke er adgang til (alle) hotlisterne, jf. § 5. Når oplysningerne bliver tilgængelige online – f.eks. når udstyret efter endt patruljering tilkobles det centrale system – skal de, som det ligeledes fremgår af § 9, stk. 2, slettes snarest muligt og senest efter 24 timer, hvis de ikke er omfattet af § 5 eller § 6, stk. 1.”

Udkastets § 6 og § 9 giver herefter ikke Datatilsynet anledning til bemærkninger.

Datatilsynet forudsætter imidlertid, at der af de interne retningslinjer kommer til at fremgå nærmere om ansvaret og grundlaget for de vurderinger, der skal foretages forud for en beslutning om indsamling af oplysninger i medfør af § 6, stk. 1.

2.2.3. Af udkastets § 8 fremgår følgende om slettefristerne for forskellige typer af oplysninger:

”Personoplysninger omfattet af § 5 skal slettes i ANPG senest efter

- 1) 3 måneder for så vidt angår oplysninger omfattet af § 5, nr. 1-4,
- 2) 1 år for så vidt angår oplysninger omfattet af § 5, nr. 5-9 og
- 3) 2 år for så vidt angår oplysninger omfattet af § 5, nr. 10-13 fra det tidspunkt, hvor oplysningerne er indsamlet.”

Datatilsynet tilkendegav i brevet af 17. marts 2015 til Rigspolitiet, at det vil være afgørende for, om der kan ske overvågning med efterfølgende længerevarende opbevaring af ”hits”, at udvælgelsen af nummerplader eller kategorier af nummerplader på ”hotlisterne” sker på baggrund af præcise kriterier. Opbevaringsperioden for oplysninger om ”hits” skal begrænses til det, der for de enkelte ”hits” er nødvendigt til opfyldelse af aktuelle politimæssige formål.

Datatilsynet tilkendegav i den forbindelse, at der som minimum må foretages en konkret vurdering for hver kategori af oplysninger på de omtalte ”hotlister”, ligesom der må fastlægges procedurer for sletning af oplysninger, det konkret viser sig unødvendigt at opbevare i systemet, f.eks. som følge af, at oplysningerne er overført til politiets almindelige sagsbehandlingssystem.

Datatilsynet går ud fra, at de foreslåede slettefrister i § 8 er fastsat på baggrund af en politifaglig vurdering af behovet for opbevaring af oplysninger inden for de forskellige kategorier.

Bestemmelsen giver ikke umiddelbart Datatilsynet anledning til bemærkninger, men Datatilsynet forudsætter, at det – i overensstemmelse med det anførte i brev af 17. marts 2015 – tilstræbes at etablere procedurer, der sikrer, at

oplysninger, som det ikke længere er relevant at opbevare i ANPG, slettes – f.eks. i forbindelse med, at oplysningerne overføres til politiets almindelige sagsbehandlingssystem.

2.2.4. Udkastets § 10 har følgende ordlyd:

”Uanset §§ 8 og 9 kan sletning af personoplysninger i ANPG udskydes i ekstraordinære situationer, indtil den ekstraordinære situation ophører. Beslutning herom træffes af rigspolitichefen.”

Datatilsynet forudsætter, at anvendelsen af bestemmelsen nærmere beskrives i de interne retningslinjer, herunder hvad der skal forstås ved ”ekstraordinære situationer”, jf. også det anførte i Justitsministeriets brev af 3. juli 2015 til Folketingets Retsudvalg.

2.2.5. Udkastets § 12 har følgende ordlyd:

”Den registrerede har ikke ret til indsigt i personoplysninger i ANPG.”

Datatilsynet bemærker, at bekendtgørelsen agtes udstedt i medfør af bl.a. persondatalovens § 32, stk. 5. Det følger heraf, at for behandling af oplysninger på det strafferetlige område, der foretages for den offentlige forvaltning, kan justitsministeren fastsætte undtagelser fra retten til at få oplysninger efter § 31, stk. 1, for så vidt bestemmelsen i § 32, stk. 1, jf. herved § 30, må antages at medføre, at begæringer om ret til indsigt i almindelighed må afslås.

Bestemmelsen om egenaccess i bekendtgørelse om behandling af personoplysninger i Politiets Efterforskningsstøtte Database (PED) har følgende ordlyd:

”§ 13. I medfør af § 32, stk. 5, i lov om behandling af personoplysninger finder den registreredes ret til at få oplysninger i medfør af § 31, stk. 1, i lov om behandling af personoplysninger ikke anvendelse i forhold til oplysninger behandlet i Politiets Efterforskningsstøtte Database.”

Datatilsynet anbefaler, at der i bekendtgørelsen om ANPG anvendes en tilsvarende formulering.

2.2.6. For så vidt angår udkastets § 17 om logning bemærkes, at Datatilsynet forudsætter, at logning foretages i overensstemmelse med sikkerhedsbekendtgørelsens § 19¹.

¹ Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000, som ændret ved bekendtgørelse nr. 201 af 22. marts 2001, om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning.

Datatilsynet forudsætter endvidere, at det kommer til at fremgå af retningslinjerne, hvem der skal foretage stikprøvekontroller, samt hyppigheden heraf, jf. også § 18 i udkastet.

2.2.7. Datatilsynet anmodede ved brev af 31. juli 2015 Justitsministeriet om at oplyse, om der er fastsat retningslinjer for adgangen til og behandlingen af oplysninger i ANPG, jf. udkastets § 18, og i bekræftende fald sende kopi af disse til brug for Datatilsynets vurdering.

Datatilsynet bemærkede i den forbindelse, at det findes hensigtsmæssigt, at retningslinjerne indgår i tilsynets behandling af sagen, herunder særligt i forbindelse med vurderingen af bestemmelserne i udkastets §§ 6, 7, 10 og 17.

Justitsministeriet har i brevet af 7. august 2015 oplyst, at Rigspolitiet vil udarbejde sådanne retningslinjer, når en endelig bekendtgørelse foreligger. Justitsministeriet har anmodet Rigspolitiet om at sende retningslinjerne til Datatilsynet til vurdering, når disse foreligger.

Datatilsynet går herefter ud fra, at Rigspolitiet vil sende udkast til interne retningslinjer til Datatilsynet med henblik på, at tilsynet kan foretage en nærmere vurdering heraf, inden ANPG-systemet tages i brug.

Med venlig hilsen

Henrik Waaben
Formand for Datarådet

Cristina A. Gulisano
Direktør

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt til: thk@jm.dk og jm@jm.dk

30. april 2015

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2015-111-0088
Sagsbehandler
Morten Tønning
Direkte 3319 3236

Vedrørende høring over udkast til forslag til lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET) og toldloven, Justitsministeriets j.nr. 2015-731-0047

Ved e-mail af 10. april 2015 har Justitsministeriet sendt ovenstående udkast i høring og anmodet om Datatilsynets bemærkninger hertil.

Datatilsynet har følgende bemærkninger til udkastet:

1.1. Indledningsvis skal Datatilsynet bemærke, at forslaget formål – at forebygge og efterforske terrorisme – er saglige og anerkendelsesværdige.

Generelt skal Datatilsynet henvise til tilsynets udtalelse af 23. marts 2006 til Justitsministeriet om forslag til styrket indsats for at bekæmpe terrorisme¹.

Udkastet rejser efter Datatilsynets opfattelse en række spørgsmål i relation til persondatabeskyttelse.

1.2. Efter persondatalovens² § 2, stk. 11, gælder loven ikke for behandlinger, der udføres for politiets og forsvarets efterretningstjenester.

Datatilsynet er enig i det i forslaget anførte om, at persondataloven gælder for danske forvaltningsmyndigheders videregivelse af personoplysninger til PET.

2. Det følger af lovforslagets § 1, nr. 1, at der i lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET) § 4 ønskes følgende indsat som stk. 2 og 3:

”Stk. 2. Told- og skatteforvaltningen skal videregive oplysninger om passagerer og besætning på fly til Politiets Efterretningstjeneste, hvis tjenesten vurderer, at oplysningerne kan have betydning for varetagelse af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

Stk. 3. Justitsministeren kan efter forhandling med skatteministeren fastsætte nærmere regler om, hvordan de i stk. 2 omhandlede oplysninger stilles til rådighed for Politiets Efterretningstjeneste.”

¹ Udtalelsen er tilgængelig på Datatilsynets hjemmeside:

<http://www.datatilsynet.dk/afgoerelser/seneste-afgoerelser/artikel/udtalelse-om-forslag-til-styrket-indsats-for-at-bekaeampe-terrorisme/>.

² Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer.

2.1. Af lovforslagets almindelige bemærkninger følger det af afsnit 3.3.2., at

”Det fremgår af bestemmelsen, at andre forvaltningsmyndigheder efter anmodning fra PET skal videregive oplysninger til tjenesten, hvis tjenesten vurderer, at oplysningerne må antages at have betydning for varetagelse af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

[...]

PET-lovens § 4 indebærer en fravigelse af de almindelige regler for forvaltningsmyndigheders videregivelse af oplysninger til PET, herunder persondatalovens §§ 6-8, ved dels at fastsætte mere lempelige betingelser for at videregive oplysninger til PET, dels ved, at det er PET – og ikke den videregivende forvaltningsmyndighed – der skal vurdere, om videregivelsesbetingelserne er opfyldt (og den pågældende anden forvaltningsmyndighed skal lægge PETs vurdering heraf til grund).”

Efter persondataloven er det den dataansvarlige myndighed, som videregiver personoplysninger, der konkret skal tage stilling til, om betingelserne for videregivelsen er opfyldt.

Datatilsynet er derfor enig i det anførte om, at der er tale om en fravigelse af persondataloven.

Det følger modsætningsvis af persondatalovens § 2, stk. 1, at loven finder anvendelse, hvis regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning giver den registrerede en dårligere retsstilling. Efter bemærkningerne til persondatalovens § 2, stk. 1, gælder dette dog ikke, hvis den dårligere retsstilling har været tilsigtet og i øvrigt ikke strider mod databeskyttelsesdirektivet³.

Datatilsynet finder, at en fravigelse af persondataloven kun bør tilvejebringes, hvis vægtige samfundsmæssige hensyn taler herfor. Datatilsynet finder ikke at burde udtale sig om, hvorvidt dette i den aktuelle sammenhæng er tilfældet.

2.2. Af de særlige bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 1, fremgår, at

”Den foreslåede bestemmelse indebærer, at der kan fastsættes regler for, hvordan de omhandlede oplysninger stilles til rådighed for PET. Der vil i den forbindelse kunne fastsættes regler om terminaladgang (onlineadgang) for PET til de it-systemer, hvor SKAT lagrer oplysninger modtaget fra flyselskaberne mv. i henhold til toldloven.”

Datatilsynet finder, at spørgsmålet om terminaladgang til en anden myndigheds systemer rejser en række persondatarelige problemstillinger.

Datatilsynet skal bl.a. pege på, at det ikke står tilsynet klart, hvordan det i forbindelse med videregivelse kan sikres, at der, forinden oplysninger indhentes, foretages en konkret vurdering af nødvendigheden heraf, samt at videregivelse af oplysningerne giver anledning til betænkeligheder under hensyn til,

³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

at der vil være situationer, hvor de omhandlede personer hverken er beskyttet af strafferetsplejens regler eller kan påberåbe sig rettigheder efter persondataloven.

Datatilsynet bemærker, at det i sidste ende beror på en politisk vurdering, om en sådan terminaladgang skal etableres.

Datatilsynet skal for god ordens skyld bemærke, at tilsynet forventer at blive hørt forud for udstedelse af en eventuel bekendtgørelse, jf. persondatalovens § 57.

3. Det følger af lovforslagets § 2, nr. 1 og 2, at der i toldlovens § 17 ønskes indsat et nyt stk. 4 og 6, som har følgende ordlyd:

”Stk. 4. Virksomheder, der driver trafik med fly, har pligt til at give oplysninger om passagerer og besætning, som virksomhederne er i besiddelse af, til told- og skatteforvaltningen til brug for udøvelse af toldkontrol og forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

[...]

Stk. 6. Skatteministeren fastsætter efter forhandling med justitsministeren nærmere regler om omfanget af oplysningsforpligtelsen i henhold til stk. 4, og hvordan de omhandlede oplysninger stilles til rådighed for told- og skatteforvaltningen, herunder med hvilke intervaller oplysningerne skal meddeles, og om told- og skatteforvaltningens behandling af de oplysninger, der modtages.”

I forhold til flyselskabers videregivelse af PNR-oplysninger til SKAT skal Datatilsynet henvise til tilsynets udtalelse til Justitsministeriet af 23. marts 2006, som er tilgængelig på tilsynets hjemmeside (se link under fodnote 1).

3.1. Af lovforslagets almindelige bemærkninger fremgår det af afsnit 4.4.1., at

”Luftfartselskabernes forpligtelser til at give oplysninger til SKAT gælder efter lovforslaget udtrykkeligt kun, i det omfang luftfartselskaberne allerede som led i deres virksomhed har indsamlet disse oplysninger. Lovforslaget pålægger således ikke luftfartselskaberne at indsamle eller opbevare yderligere oplysninger fra passagererne end de oplysninger, som luftfartselskaberne allerede indsamler til deres egen forretningsmæssige brug.”

Datatilsynet har noteret sig det ovenstående og lægger til grund, at der tages højde for dette, når det i bekendtgørelsesform fastsættes, hvilke typer af oplysninger flyselskaberne har pligt til at give om deres passagerer og besætning.

Datatilsynet skal for god ordens skyld bemærke, at tilsynet forventer at blive hørt forud for udstedelse af en eventuel bekendtgørelse, jf. persondatalovens § 57.

3.2. Af de almindelige bemærkninger fremgår det af afsnit 4.4.1., at

”Disse ændringer af PET-loven og toldloven indebærer nærmere, at SKAT (told- og skatteforvaltningen) fra de virksomheder, som SKAT i dag får oplysninger fra til brug for toldkontrol, skal modtage oplysninger om passagerer og besætning på fly til brug for både toldkontrol og forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. SKAT skal videregive de oplysninger til PET, som tjenesten vurderer, kan have betydning for varetagelse af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

SKAT vil således blive berettiget til at indhente oplysninger om flypassagerer og videregive oplysningerne til PET også i de situationer, hvor SKAT ikke har nogen selvstændig interesse i at indhente oplysningerne til brug for toldkontrol.”

Det fremgår videre af bemærkningernes afsnit 4.4.2., at

”Herudover vil SKAT for det andet skulle modtage forhåndsoplysninger om passagerne (PNR-dataelement nr. 18), de såkaldte API (Advance Passenger Information), der ikke er relevante for toldkontrollen og derfor ikke må anvendes af SKAT til udøvelse af toldkontrol eller anden kontrol i SKATs regi. Disse data er derimod af væsentlig betydning for PETs virke, og vil derfor ofte indgå som en del af de oplysninger, som PET vil bede om at få stillet til rådighed. API-oplysningerne omfatter bl.a. navn, fødselsdato, nationalitet og rejsedokumenttype og dokumentnummer.”

Efter Datatilsynets opfattelse følger det af persondatalovens § 5, at en dataansvarlig kun må indsamle oplysninger, som den dataansvarlige aktuelt har et behov for, og at indsamlingen af oplysninger skal sigte mod at løse opgaver, som falder inden for den dataansvarliges kompetenceområde/myndighedsudøvelse.

Det er derfor tilsynets umiddelbare opfattelse, at SKAT kun bør behandle, herunder indsamle og registrere, oplysninger, som myndigheden selv har behov for af hensyn til varetagelsen af egne formål.

Det følger af persondatalovens § 41, stk. 3, at den dataansvarlige skal træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, samt mod, at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven.

En udmøntning af princippet i § 41, stk. 3, er bl.a. sket i sikkerhedsbekendtgørelsens⁴ § 11, stk. 1, hvoraf det følger, at kun de personer, som autoriseres hertil, må have adgang til de personoplysninger, der behandles. Af § 11, stk. 2, følger endvidere, at der kun må autoriseres personer, der er beskæftiget med de formål, hvortil personoplysningerne behandles. De enkelte brugere må ikke autoriseres til anvendelser, som de ikke har behov for.

⁴ Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000, som ændret ved bekendtgørelse nr. 201 af 22. marts 2001, om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning

Af de særlige bemærkninger til lovforslagets § 2, nr. 2, fremgår det, at

”Der vil desuden blive fastsat regler om adgangen for SKATs medarbejdere til de indhentede. Disse regler vil bl.a. omfatte, at den påtænkte it-løsning alene vil kunne anvendes af et begrænset antal personer, der får særlig tilladelse hertil, at brugen af systemet vil skulle registreres (logges) mv., og at der vil skulle foretages løbende kontrol af, at der ikke foretages unødvendige opslag eller anden unødvendig brug af systemet.”

Datatilsynet lægger til grund, at adgangen for SKAT's medarbejdere fastsættes og autoriseres i overensstemmelse med persondatalovens § 41, stk. 3, herunder sikkerhedsbekendtgørelsens § 11.

Af lovforslagets almindelige bemærkninger følger det af afsnit 1.4., at

”Lovforslaget er i den forbindelse udformet således, at oplysningerne opbevares og håndteres på forsvarlig måde og i overensstemmelse med reglerne i persondataloven, forvaltningsloven og PET-loven. SKATs medarbejdere vil således alene have adgang til de oplysninger, der er nødvendige for toldkontrollens udførelse, ligesom PET alene har adgang til de oplysninger, som kan have betydning for varetagelsen af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13.”

Datatilsynet må lægge til grund, at der med henvisningen til persondataloven alene sigtes til bestemmelserne i persondatalovens § 41, stk. 3, og sikkerhedsbekendtgørelsen, idet den materielle behandling af oplysninger som nævnt ovenfor under afsnit 2.1. udgør en fravigelse af persondataloven. Datatilsynet finder, at dette bør præciseres i bemærkningerne til lovforslaget.

3.2.1. Det er Datatilsynets opfattelse, at det vil være mest hensigtsmæssigt at vælge en konstruktion, hvor oplysningerne enten videregives direkte til PET fra flyselskaberne, eller at etablere en ordning, hvor SKAT er databehandler for PET. For så vidt angår den sidstnævnte situation skal Datatilsynet bemærke, at videregivelsen fra flyselskaberne rent juridisk vil ske til PET, selvom det går via SKAT som databehandler. Datatilsynet finder, at det i givet fald bør fremgå eksplicit af lovforslagets bemærkninger, at SKAT i forhold til de omhandlede oplysninger alene agerer som databehandler for PET.

4. I forbindelse med proportionalitetsvurderingen har Justitsministeriet anført under de almindelige bemærkninger afsnit 9, at

”De pågældende oplysninger svarer således i vidt omfang til dem, som flyselskaberne allerede i dag har pligt til at videregive til SKAT til brug for toldkontrol. Da passagerer ved bestilling og køb af flybilletter i almindelighed må være klar over, at sådanne oplysninger efterfølgende vil blive videregivet til SKAT med henblik på toldkontrol, er der efter Justitsministeriets opfattelse tale om et meget begrænset indgreb i rettighederne efter Charterets artikel 7 og 8 samt EMRK artikel 8.

For det tredje omfatter lovforslaget en mere begrænset personkreds, end der var tale om i ovennævnte dom vedrørende logningsdirektivet. Med lovforslaget omfattes således alene de oplysninger, som flyselskaber registrerer om passagerer og besætningsmedlemmer i forbindelse med rejser til og fra Danmark [...]”

Datatilsynet bemærker indledningsvis, at behandling af personoplysninger efter persondatalovens § 5, stk. 3, skal være proportional.

Datatilsynet stiller sig tvivlende over for det af Justitsministeriet anførte om, at passagerer ved bestilling og køb af flybilletter i almindelighed må være klar over, at oplysningerne videregives til SKAT, herunder bl.a. fordi SKAT – Datatilsynet bekendt – ikke underretter de registrerede personer ved indsamlingen. Tilsynet finder derfor, at der må udvises varsomhed med at lægge dette til grund ved proportionalitetsvurderingen.

Derudover bemærker Datatilsynet, at alene Københavns Lufthavne A/S havde 25 millioner rejsende i 2014⁵, og tilsynet stiller sig derfor tvivlende over for det anførte om, at der er tale om registrering af en begrænset personkreds.

Endvidere opfatter Datatilsynet det som en udvidelse af ordningen, at SKAT bl.a. løbende kan videregive oplysninger til PET om passageroplysninger vedrørende særlige destinationer og rejsemønstre, jf. de almindelige bemærkningers afsnit 4.4.6.

5. Såfremt ovenstående giver anledning til spørgsmål kan fuldmægtig Morten Tønning kontaktes på telefon 33 19 32 36.

Med venlig hilsen

Birgit Kleis
Kommitteret

⁵ Fondsbørsmeddelelse 2015 fra Københavns Lufthavne A/S af 26. februar 2015 (<http://www.cph.dk/globalassets/om-cph/investor/fondsborsmeddelelser/annex-5.-announcement-to-the-nasdaq-omx-copenhagen-stock-exchange-26-february-2015-dk-drafts.pdf>)

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt sikkert til jm@jm.dk

10. juni 2008

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-post
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2007-121-0006
Sagsbehandler
Jens Harkov Hansen
Direkte 3319 3231

Vedrørende udkast til Justitsministeriets bekendtgørelse om behandling af oplysninger i Politiets Efterforskningsstøtte Database (PED) mv. - Justitsministeriets j.nr. 2005-1112-0002

1. Ved brev af 24. oktober 2007 har Justitsministeriet anmodet Datatilsynet om eventuelle bemærkninger i anledning af udkast til Justitsministeriets bekendtgørelse om behandling af oplysninger i Politiets Efterforskningsstøtte Database (PED).

Ved e-post af 22. november 2007 har Justitsministeriet sendt et revideret udkast til Rigspolitiets interne instruks for PED med tilhørende bilag. Justitsministeriet har endvidere sendt Rigspolitiets kundgørelse om Nationalt Efterforskningscenter (NEC).

Bekendtgørelsen, der påtænkes udstedt i medfør af persondatalovens § 32, stk. 5, og § 72, regulerer behandlingen af personoplysninger i Politiets Efterforskningsstøtte Database (PED), der bl.a. anvendes til strategiske og operationelle analyser til støtte for løsningen af politimæssige opgaver.

2. Datatilsynet skal – efter sagen har været behandlet på et møde i Data-rådet – udtale følgende:

Datatilsynet har tidligere behandlet spørgsmål vedrørende PED. Af Datatilsynets breve af 28. februar 2005 til Rigspolitiet og Justitsministeriet fremgik bl.a. følgende:

”Under henvisning til bl.a. det, som Rigspolitichefen har oplyst om brugen og nytten af PED, og til, at PED ifølge det oplyste er en delvis videreførelse af tidligere registre lægger Datatilsynet til grund, at det er Rigspolitichefens opfattelse, at PED er et nødvendigt redskab for at kunne løse de opgaver, som politiet er pålagt ved lov.

Datatilsynet har i den forbindelse også noteret sig, at det af forarbejderne til lov nr. 436 af 10. juni 2003 om ændring af straffeloven og retsplejeloven bl.a. fremgår, at efterforskning og opklaring af kriminalitet begået af personer fra en lukket organisation som f.eks. en rockerklub kræver en længerevarende politiindsats i form af f.eks. indsamling af generelle oplysninger om organisationen mv.

Det er imidlertid Datatilsynets opfattelse, at der er behov for en nærmere regulering af handlingerne i PED. Datatilsynet lægger herved vægt på, at omfanget og karakteren af personoplysninger i databasen tilsiger, at behandlingen sker på et tilstrækkeligt præcist retsgrundlag. Hensynet til, at Datatilsynet kan fore det fornødne tilsyn med PED, og mere generelle retssikkerhedsmæssige hensyn taler efter tilsynets opfattelse ligeledes for, at persondatalovens generelle behandlingsregler og den anmeldelse, som Rigspolitichefen har foretaget i medfør heraf, bør suppleres med en særskilt regulering, der præciserer grundlaget for handlingerne i PED.

Datatilsynet finder, at en sådan regulering som minimum bør ske ved bekendtgørelse. Nærmere retningslinjer for PED – og eventuelt andre lignende databaser – kan således efter Datatilsynets opfattelse fastsættes i en bekendtgørelse i medfør af persondatalovens § 72 i det omfang, Justitsministeriet finder, at der er hjemmel i den lovgivning, der gælder for politiets virksomhed, til behandling af personoplysninger på de pågældende områder.

[...]"

3. Generelle bemærkninger

Datatilsynet har noteret sig, at den behandling af personoplysninger, som sker i PED, nu er uddybende beskrevet og reguleret i det foreliggende udkast til bekendtgørelse og instruks for PED.

Det er Datatilsynets vurdering, at bekendtgørelsen og instruksens giver et mere præcist grundlag for behandlingen af personoplysninger i PED end det materiale, som tidligere har foreligget.

Datatilsynet lægger herved til grund, at Justitsministeriet – som Datatilsynet forudsatte i sin udtalelse af 28. februar 2005 – har vurderet omfanget og karakteren af den behandling af personoplysninger, som sker i PED, jf. udkastet til instruks, i forhold til gældende lovgivning for politiets virksomhed, og at Justitsministeriet har vurderet, at den beskrevne behandling har det fornødne hjemmelsgrundlag.

Datatilsynet har i den forbindelse noteret sig, at det af udkastet til bekendtgørelsens § 1, stk. 2, følger, at behandling af personoplysninger i PED alene kan finde sted i det omfang, det er nødvendigt for at løse politimæssige opgaver, jf. politilovens § 2.

Datatilsynet kan således generelt tiltræde, at der udstedes en bekendtgørelse med tilhørende intern instruks med bilag som foreslået af Justitsministeriet.

Datatilsynet har imidlertid en række bemærkninger af konkret karakter, jf. nedenfor.

4. Konkrete bemærkninger

4.1. De nærmere betingelser for registrering følger af instruksens afsnit 2.

4.1.1. Af afsnit 2.1 fremgår betingelserne for registrering i persondelen som stamperson. Det følger heraf, at "alle registreringer af stampersoner skal god-

kendes af den ansvarlige gruppeleder". Det følger endvidere at "NEC-markeringer skal forudgående godkendes af den ansvarlige gruppeleder".

Det står ikke tilsynet klart, om der er tilsigtet forskellige procedurer afhængig af, om der angives "godkendelse" eller "forudgående godkendelse".

Datatilsynet skal anbefale, at dette præciseres i instruksens.

4.1.2. Betingelserne for registrering af relaterede personer i persondelen fremgår af instruksens afsnit 2.2. Det fremgår imidlertid ikke heraf, hvem der kan beslutte, at der skal ske registrering, som det eksempelvis fremgår vedrørende stampersoner, jf. ovenfor.

Datatilsynet skal anbefale, at godkendelsesproceduren for registrering af relaterede personer kommer til at fremgå af instruksens afsnit 2.2.

4.2. I relation til sletning af oplysninger i PED er det efter Datatilsynets opfattelse inden for rammerne af persondataloven at opretholde registreringer i det tidsrum, hvor det er nødvendigt i forbindelse med løsningen af politimæssige opgaver, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 2, og instruksens afsnit 1.1.

Den konkrete vurdering af, hvor længe hvert enkelt registrering kan anses for at have en sådan politimæssig betydning, må som udgangspunkt afhænge af en særlig politifaglig ekspertise, som Datatilsynet ikke er i besiddelse af.

Datatilsynet skal imidlertid anbefale, at alle slettefrister anføres i bekendtgørelsen.

Det fremgår af udkastet til bekendtgørelsen § 8, stk. 1, at oplysninger i persondelen slettes, når der ikke er indlagt oplysninger om den pågældende inden for de seneste 10 år.

Oplysninger i hændelsesdelen om personer, hvorom der er indlagt oplysninger i persondelen, slettes samtidig med oplysningerne i persondelen, jf. § 9, stk. 1.

Det følger af § 9, stk. 2, at oplysningerne i hændelsesdelen slettes senest 25 år efter det tidspunkt, hvor oplysningerne er indlagt.

Det følger imidlertid af instruksens afsnit 4.2, at oplysninger i hændelsesdelen om personer, der indgår i en hændelse, slettes senest 2 år efter det tidspunkt, hvor oplysningerne er indlagt, medmindre væsentlige hensyn til efterforskningen eller lignende hensyn gør det nødvendigt at opretholde registreringer.

Dette uddybes i instruksens afsnit 4.3, hvoraf der ligeledes fremgår, at personer, der indgår i hændelser, hvori der ikke inden for de seneste 2 år er indlagt oplysninger, udfindes i forbindelse med datakørsel én gang om måneden. Det bliver herefter vurderet, hvorvidt den enkelte person fortsat skal forblive registreret i PED, eller om der skal ske sletning.

Justitsministeriet har oplyst telefonisk, at § 9, stk. 2, sammenholdt med instruksens afsnit 4.2-4.3 må vedrøre oplysninger i hændelsesdelen, der ikke umiddelbart kan relateres til personer.

Datatilsynet skal på den baggrund anbefale, at det præciseres i bekendtgørelsen, at oplysninger om hændelsespersoner slettes efter 2 år og, at oplysninger i hændelsesdelen, der ikke vedrører personer, slettes efter 25 år.

4.3. Det fremgår af udkastet til bekendtgørelsens § 11, at den registreredes ret til indsigt i oplysninger, der behandles i PED, som udgangspunkt afskæres.

Det følger af persondatalovens § 32, stk. 5, at for behandling af oplysninger på det strafferetlige område, der foretages for den offentlige forvaltning, kan justitsministeren fastsætte undtagelser fra retten til at få oplysninger efter § 31, stk. 1, for så vidt bestemmelsen i § 32, stk. 1, jf. herved § 30, må antages at medføre, at begæringer om ret til indsigt i almindelighed må afslås.

Det følger af bemærkningerne til § 32, stk. 5, at bestemmelsen bl.a. vil muliggøre, at politiets efterforsknings- og afgørelsesregistre i Det Centrale Kriminalregister fortsat vil kunne undtages fra den registreredes indsigtsret.

På baggrund af de foreliggende oplysninger, herunder Datatilsynets hidtidige praksis på området, giver det ikke Datatilsynet anledning til bemærkninger, at Justitsministeriet har fundet grundlag for at fastsætte en sådan undtagelse fra retten til indsigt.

4.4. For så vidt angår videregivelse fra PED, følger det af udkastet til bekendtgørelsens § 15, stk. 1, at Rigspolitiet i fornødent omfang og på baggrund af en konkret vurdering, hvor nærmere oplyste hensyn indgår, kan videregive oplysninger til indenlandske myndigheder og organisationer (stk. 1, nr. 1) samt udenlandske retshåndhævende myndigheder og internationale organisationer (stk. 1, nr. 2).

For så vidt angår videregivelse til indenlandske myndigheder og organisationer samt udenlandske retshåndhævende myndigheder er dette endvidere uddybende beskrevet i instruksens afsnit 3.2.

Det følger af persondatalovens § 7, stk. 6, at behandling af følsomme oplysninger kan ske, hvis behandlingen er nødvendig af hensyn til en offentlig myndigheds varetagelse af sine opgaver på det strafferetlige område.

Det følger endvidere bl.a. af lovens § 8, stk. 2, at videregivelse af oplysninger om strafbare forhold kan ske, hvis videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrunder hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår eller, hvis videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe.

Datatilsynet går ud fra, at Justitsministeriet har vurderet, at videregivelse til indenlandske myndigheder og organisationer samt udenlandske retshåndhævende myndigheder kan ske inden for rammerne af persondatalovens §§ 7, stk. 6, og 8, stk. 2, på grundlag af en konkret vurdering eller på baggrund af et særskilt hjemmelsgrundlag, f.eks. i form af en rammeafgørelse eller lignende.

Det står imidlertid ikke Datatilsynet klart, hvad der nærmere ligger i videregivelse til "internationale organisationer", jf. udkastets § 15, stk. 1, nr. 2, herunder hvorledes dette forholder sig til det nævnte hjemmelsgrundlag i persondataloven. Formuleringen ses ikke gentaget eller uddybet i instruksen, jf. udkastets pkt. 3.2.

Datatilsynet anbefaler derfor, at Justitsministeriet overvejer grundlaget for videregivelse til internationale organisationer.

4.5. Datatilsynet har noteret sig, at det følger af udkastet til bekendtgørelsens § 18, at persondatalovens sikkerhedsbestemmelser samt sikkerhedsbekendtgørelsen finder anvendelse på behandlinger i PED.

Sikkerhedsbekendtgørelsen indeholder ikke et krav om løbende stikprøvekontrol af loggen. Noget sådant fremgår heller ikke af hverken udkastet til bekendtgørelsen eller instruksen.

Datatilsynet fik imidlertid i forbindelse med tilsynets inspektion af PED i 2002 oplyst, at der foretages en løbende stikprøvekontrol af brugen af databasen.

Datatilsynet finder, at behandlingen af de følsomme personoplysninger, som sker i PED, gør det påkrævet, at der foretages stikprøvekontrol af loggen. En sådan stikprøvekontrol kan efter tilsynets opfattelse bidrage til at undgå, at oplysningerne misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven.

Hertil kommer, at flere af de rettigheder, den registrerede almindeligvis har efter persondataloven, ikke gælder for politiets behandling af personoplysninger i PED. En løbende stikprøvekontrol af loggen vil derfor efter tilsynets opfattelse kunne bidrage til at sikre de registreredes retssikkerhed.

Datatilsynet skal derfor henstille, at det kommer til at fremgå af bekendtgørelsen, at Rigspolitiet foretager stikprøvekontrol af logfiler fra brugen i PED. En nærmere præcisering af kontrollen bør endvidere fremgå af instruksen.

Som et eksempel på en sådan præcisering kan Datatilsynet henvise til tilsynets udtalelse vedrørende datasikkerhed i borgerservicecentre, som bl.a. kan findes på Datatilsynets hjemmeside.¹

¹ Datatilsynets brev af 28. juni 2006 med tilsynets j.nr. 2006-329-0022 som kan findes under punktet "afgørelser" på www.datatilsynet.dk. En nærmere beskrivelse af stikprøvekontrollen findes i afsnit 5.2. i publikationen om datasikkerhed i borgerservicecentre, som kan findes på hjemmesiden under punktet "publikationer".

4.6. Datatilsynet skal endvidere bemærke, at sikkerhedsbekendtgørelsen til persondataloven alene finder anvendelse på *elektronisk databehandling*, jf. sikkerhedsbekendtgørelsens § 1.

Datatilsynet skal derfor anbefale, at der i instruksens fastsættes nærmere bestemmelser i relation til den *manuelle behandling* af oplysninger.

4.7. Datatilsynet skal endvidere henlede opmærksomheden på, at formuleringen i instruksens afsnit 4.3, sidste punktum, om, at der skal ske sletning, såfremt en oplysning "ikke længere er nødvendig i forbindelse med løsningen af politimæssige opgaver", ikke synes at være i overensstemmelse med kravet i bekendtgørelsens § 10 og instruksens afsnit 4.2 om, at "sletning kan undlades, hvis væsentlige hensyn til efterforskningen eller lignende hensyn gør det nødvendigt at opretholde registreringen".

Datatilsynet skal ligeledes anbefale, at instruksens præciseres i overensstemmelse med bekendtgørelsen på dette punkt.

4.8. Det fremgår endvidere af udkastet til instruksens afsnit 4.3 (1. og 3. afsnit), at der automatisk udfindes personer og hændelser i forbindelse med "regelmæssige datakørsler".

Datatilsynet skal i den forbindelse anbefale, at det i instruksens fastsættes, hvad "regelmæssige datakørsler" indebærer.

4.9. Datatilsynet skal endvidere gøre opmærksom på, at formuleringen i instruksens afsnit 4.3 umiddelbart lægger op til, at udgangspunktet ved gennemgangen af de udskrevne lister er, at registreringerne opretholdes. Dette forekommer at være i strid med intentionen i bekendtgørelsens §§ 6-10, hvorefter oplysningerne som udgangspunkt slettes efter de fastsatte frister.

Datatilsynet skal anbefale, at instruksens ligeledes på dette punkt præciseres i overensstemmelse med bekendtgørelsens indhold.

4.10. Datatilsynet har endeligt noteret, at der flere steder i instruksens afsnit 5 fremgår, at der fastsættes nærmere skriftlige instrukser (afsnit 5.2, 5.5 og 5.7) i relation til visse sikkerhedsforanstaltninger.

Datatilsynet går ud fra, at der snarest vil blive fastsat nærmere instrukser som anført.

Datatilsynet går i øvrigt ud fra, at behandling af personoplysninger i PED vil iagttage politiets øvrige sikkerhedsregler, herunder de bestemmelser som er fastsat i Politiets Sikkerhedshåndbog.

5. Datatilsynet skal anmode om at få tilsendt bekendtgørelsen og instruksens med bilag, når disse foreligger i endelig og underskrevet udgave.

Datatilsynet skal afslutningsvist beklage sagsbehandlingstiden, som skyldes travlhed i tilsynet.

Med venlig hilsen

Henrik Waaben
Formand for Datarådet

Janni Christoffersen
Direktør

Rigspolitichefen
Polititorvet 14
1780 København V

28. februar 2005

Vedrørende Politiets Efterforskningsstøtte Database (PED)

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-post
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2002-621-0049
Sagsbehandler
Christian Wiese
Svanberg
Direkte 3319 3233

1. Datatilsynet gennemførte den 18. december 2002 en inspektion hos Rigspolitichefen, Afdeling A, med særlig fokus på Politiets Efterforskningsstøtte Database (PED). Der er efterfølgende indhentet en række supplerende oplysninger. Datatilsynet har således bl.a. modtaget en instruks om monitorering og opdatering af rockerkriminalitet i PED og en instruks om monitorering og opdatering om kriminelle/intelligence i PED. Instrukserne er udaterede, og de er ikke underskrevet. Endvidere har tilsynet modtaget en underskrevet, men udateret instruks om sletning.

PED anvendes til monitorering og strategiske og operationelle analyser i forbindelse med en række forskellige former for alvorlig kriminalitet, og databasen er omfattende. Der behandles oplysninger, herunder følsomme, om bl.a. dømte, sigtede og mistænkte personer, herunder personer, der mistænkes for at ville begå kriminalitet, om informanter og politiagenter, om personer undergivet vidnebeskyttelsesforanstaltninger, om såkaldte relaterede personer samt om bipersoner, der optræder i materiale, som er vedhæftet via såkaldte dokumentlink.

De foreliggende oplysninger om karakteren og omfanget af PED har givet Datatilsynet anledning til at overveje grundlaget for behandlingerne i databasen, herunder navnlig om persondatalovens generelle behandlingsregler sammenholdt med reglerne for politiets virksomhed udgør et tilstrækkeligt præcist grundlag for den pågældende behandling af personoplysninger.

Ved brev af 11. november 2004 anmodede Datatilsynet derfor Rigspolitichefen om at redegøre for grundlaget for PED. Datatilsynet bad endvidere Rigspolitichefen om at overveje, hvorvidt der er behov for en nærmere regulering af den behandling af personoplysninger, der finder sted i PED, og i hvilken form dette kunne ske. Tilsynet henledte i den forbindelse opmærksomheden på persondatalovens¹ § 72 om fastsættelse af nærmere regler for behandlinger, som udføres for den offentlige forvaltning.

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger som ændret ved lov nr. 280 af 25. maj 2001.

Ved brev af 15. december 2004 har Rigspolitichefen redegjort for grundlaget for PED, herunder udbygningen af den praktiske anvendelse af PED siden anmeldelsen til Datatilsynet i 2000.

Rigspolitichefen har i den forbindelse oplyst, at PED siden anmeldelsen i stigende grad anvendes som et helt afgørende og nødvendigt redskab for politiet i forbindelse med bl.a. indsatsen vedrørende den mere komplicerede kriminalitet, og at der på den baggrund bl.a. er foretaget en løbende tilpasning af de praktiske sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med PED.

Rigspolitichefen har herudover oplyst, at Justitsministeriet blev orienteret om Rigspolitiets anmeldelse af PED, og at Justitsministeriet efterfølgende løbende er blevet informeret om PED. I forbindelse med den løbende orientering er Justitsministeriet også blevet orienteret om Datatilsynets brev af 11. november 2004, og Rigspolitiet har i samme forbindelse tilkendegivet over for ministeriet, at Rigspolitiet ikke har bemærkninger til, at der eventuelt udarbejdes en bekendtgørelse om PED i medfør af persondatalovens § 72.

Rigspolitichefen har endelig oplyst, at man vil overveje, om en eventuel bekendtgørelse tillige bør omfatte andre af politiets databaser.

2. Datatilsynet skal - efter at sagen har været behandlet i Datarådet - udtale følgende:

Under henvisning til bl.a. det, som Rigspolitichefen har oplyst om brugen og nytten af PED, og til, at PED ifølge det oplyste er en delvis videreførelse af tidligere registre lægger Datatilsynet til grund, at det er Rigspolitichefens opfattelse, at PED er et nødvendigt redskab for at kunne løse de opgaver, som politiet er pålagt ved lov.

Datatilsynet har i den forbindelse også noteret sig, at det af forarbejderne til lov nr. 436 af 10. juni 2003 om ændring af straffeloven og retsplejeloven bl.a. fremgår, at efterforskning og opklaring af kriminalitet begået af personer fra en lukket organisation som f.eks. en rockerklub kræver en længerevarende politiindsats i form af f.eks. indsamling af generelle oplysninger om organisationen mv.

Det er imidlertid Datatilsynets opfattelse, at der er behov for en nærmere regulering af behandlingerne i PED. Datatilsynet lægger herved vægt på, at omfanget og karakteren af personoplysninger i databasen tilsiger, at behandlingen sker på et tilstrækkeligt præcist retsgrundlag. Hensynet til, at Datatilsynet kan føre det fornødne tilsyn med PED, og mere generelle retssikkerhedsmæssige hensyn taler efter tilsynets opfattelse ligeledes for, at persondatalovens generelle behandlingsregler og den anmeldelse, som Rigspolitichefen har foretaget i medfør heraf, bør suppleres med en særskilt regulering, der præciserer grundlaget for behandlingerne i PED.

Datatilsynet finder, at en sådan regulering som minimum bør ske ved bekendtgørelse. Nærmere retningslinjer for PED – og eventuelt andre lignende

databaser – kan således efter Datatilsynets opfattelse fastsættes i en bekendtgørelse i medfør af persondatalovens § 72 i det omfang, Justitsministeriet finder, at der er hjemmel i den lovgivning, der gælder for politiets virksomhed, til behandling af personoplysninger på de pågældende områder.

Datatilsynet har ved brev af dags dato gjort Justitsministeriet bekendt med resultatet af tilsynets overvejelser vedrørende PED.

3. Datatilsynet kan i øvrigt oplyse følgende om de relevante behandlingsregler i persondataloven:

Persondatalovens § 5 indeholder en række grundlæggende principper for den dataansvarliges behandling, herunder indsamling, ajourføring, opbevaring m.v. af oplysninger. Disse krav skal altid være opfyldt.

Det følger således af § 5, stk. 1, at oplysninger skal behandles i overensstemmelse med god databehandlingskik. Det betyder ifølge lovens forarbejder, at behandlingen skal være rimelig og lovlig.

Af § 5, stk. 2, følger, at indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og at senere behandling ikke må være uforenelig med disse formål.

Det følger samtidig af § 5, stk. 3, at oplysninger, som behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles.

Det følger endvidere af bestemmelsens stk. 5, at indsamlede oplysninger ikke må opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere den registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne behandles.

Behandling af fortrolige og almindelige ikke-fortrolige oplysninger skal ske i overensstemmelse med persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 1-7.

I medfør af § 6, stk. 1 nr. 3, kan behandling af oplysninger finde sted, hvis behandlingen er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige.

Almindelige oplysninger kan, jf. § 6, stk. 1, nr. 6, ligeledes behandles, hvis behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave, der henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige eller en tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, har fået pålagt.

Ifølge persondatalovens § 7, stk. 1, må der som udgangspunkt ikke behandles oplysninger om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold og oplysninger om helbredsmæssige og seksuelle forhold.

I medfør af § 7, stk. 6, kan behandling af de i stk. 1 anførte oplysninger ske, hvis behandlingen er nødvendig af hensyn til en offentlig myndigheds varetagelse af sine opgaver på det strafferetlige område.

Af bemærkningerne til § 7, stk. 6, fremgår, at bestemmelsen er indsat for at sikre, at den nødvendige behandling af de i stk. 1 nævnte typer oplysninger kan ske i forbindelse med offentlige myndigheders, f.eks. domstolenes samt politiets og anklagemyndighedens, varetagelse af deres opgaver på det strafferetlige område.

Med hensyn til politiets behandling af andre følsomme personoplysninger er grundlaget persondatalovens § 8, stk. 1, hvoraf fremgår, at behandlingen (ej videregivelse) kan finde sted, når det er nødvendigt for varetagelsen af myndighedens opgaver.

Af § 8, stk. 6, fremgår endvidere, at behandling af oplysninger i de tilfælde, der er reguleret i stk. 1, 2, 4 og 5, i øvrigt kan finde sted, hvis betingelserne i § 7 er opfyldt.

4. Med hensyn til inspektionen den 18. december 2002 skal Datatilsynet i øvrigt meddele, at sikkerhedsforanstaltningerne i forbindelse med driften af PED ikke gav anledning til bemærkninger.

5. Kopi af dette brev er dags dato sendt til Justitsministeriet til orientering.

Der vedlægges kopi af Datatilsynets brev af dags dato til Justitsministeriet.

Med venlig hilsen

Asbjørn Jensen
Formand for Datarådet

Janni Christoffersen
Direktør

Bilag: Kopi af Datatilsynets brev af dags dato til Justitsministeriet

Rigspolitiet
Politiområdet
Ejby Industrivej 125-135
2600 Glostrup

Sendt til: pol@politi.dk

17. marts 2015

Vedrørende politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG) - Rigspolitiets j.nr. 2014-005-238

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

1. Datatilsynet vender hermed tilbage til sagen vedrørende politiets påtænkte anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG).

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

Rigspolitiet har med brev af 19. januar 2015 sendt Datatilsynet et notat om politiets overvejelser i forbindelse med indførelse af ANPG med henblik på, at tilsynet afgiver en vejledende udtalelse herom.

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

2. Datatilsynet skal – efter at sagen har været behandlet i Datarådet – udtale følgende:

J.nr. 2014-082-0114
Sagsbehandler
André Dybdal Pape
Direkte 3319 3223

2.1. ANPG er efter det oplyste et elektronisk system, og registreringsnumre på køretøjer tilhørende fysiske personer er efter Datatilsynets faste praksis anset som personoplysninger.

Datatilsynet finder endvidere, at den beskrevne indsamling af oplysninger med ANPG-kameraer må anses for tv-overvågning.

Behandling af oplysninger ved brug af ANPG vil derfor være omfattet af persondatalovens¹ regler, jf. lovens § 1, stk. 1, og § 1, stk. 8.

Den brug af systemet, som politiet påtænker, vil efter Datatilsynets opfattelse imidlertid være undtaget fra persondatalovens kapitel 8 og §§ 35-37 samt § 39, da behandlingen sker for politiet inden for det strafferetlige område, jf. lovens § 2, stk. 4, 2. pkt.

Datatilsynet lægger herved vægt på, at indsamlingen og den efterfølgende behandling efter det oplyste hovedsagligt må anses for at ske i kriminalitetsopklarende øjemed.

Det er på den baggrund endvidere Datatilsynets opfattelse, at behandlingen ikke vil være omfattet af reglen i persondatalovens § 26 a.

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer

Det vil således være de almindelige behandlingsregler i persondatalovens kapitel 4, der regulerer, om den påtænkte behandling, herunder opbevaring, af personoplysninger må finde sted, og i givet fald hvor længe oplysningerne må opbevares.

2.2. Det fremgår af Rigspolitiets notat, at det i forbindelse med politiets ANPG-overvågning påtænkes at indsamle oplysninger om køretøjer, herunder nummerpladeoplysninger, og på baggrund af automatisk søgning af nummerpladeoplysningerne op mod såkaldte "hotlister" at registrere og opbevare "no-hits" i 30 dage og "hits" i 2 år til brug for opdagelse og efterforskning af lovovertrædelser samt til brug for analysearbejde.

Rigspolitiets påtænkte anvendelse af ANPG indebærer, at der vil blive indsamlet en overordentlig stor mængde oplysninger om køretøjers/personers færden, hvilket – sammenholdt med søgemulighederne i ANPG – indebærer, at der kan blive tale om egentlig overvågning af de omhandlede personer.

En sådan anvendelse giver derfor anledning til overvejelser om foreneligheden med de grundlæggende databeskyttelsesprincipper i persondatalovens § 5, og det er Datatilsynets opfattelse, at anvendelsen af ANPG kun med visse begrænsninger, jf. nedenfor, kan finde sted inden for rammerne af persondataloven.

2.2.1. På baggrund af det oplyste om politiets erfaringer med anvendelsen af "no-hits" i kriminalitetsopklarende øjemed finder Datatilsynet, at opbevaring af oplysninger om "no-hits" i 30 dage kun under visse omstændigheder vil kunne ske inden for rammerne af persondataloven.

Det er således Datatilsynets opfattelse, at opbevaring af "no-hits" kan ske, hvis oplysningerne er tilvejebragt i forbindelse med en målrettet ANPG-overvågning, f.eks. ved landegrænsen. Derimod vil opbevaring af optagelser med "no-hits" hidrørende fra f.eks. almindelig patruljekørsel ikke være i overensstemmelse med persondatalovens krav om saglighed og proportionalitet, og en sådan opbevaring vil derfor ikke kunne ske.

2.2.2. Datatilsynet finder, at politiet i et vist omfang vil kunne behandle, herunder opbevare, oplysninger om "hits" i forbindelse med ANPG-overvågning inden for rammerne af persondataloven.

Det vil i den forbindelse være afgørende for, om der kan ske overvågning med efterfølgende længerevarende opbevaring af "hits", at udvælgelsen af nummerplader eller kategorier af nummerplader på "hotlisterne" sker på baggrund af præcise kriterier.

Efter Datatilsynets opfattelse fremgår der ikke umiddelbart af Rigspolitiets notat oplysninger, der kan godtgøre nødvendigheden af en *generel* opbevaringsperiode på 2 år for alle de anførte kategorier af "hits" i ANPG-systemet.

Opbevaringsperioden for oplysninger om ”hits” skal begrænses til det, der for de enkelte ”hits” er nødvendigt til opfyldelse af aktuelle politimæssige formål. Datatilsynet finder derfor, at der som minimum må foretages en konkret vurdering for hver kategori af oplysninger på de omtalte ”hotlister”, ligesom der må fastlægges procedurer for sletning af oplysninger, det konkret viser sig unødvendigt at opbevare i systemet, f.eks. som følge af, at oplysningerne er overført til politiets almindelige sagsbehandlingssystem.

Datatilsynet kan i den forbindelse bl.a. pege på, at registrering af ”hits” om f.eks. manglende syn eller manglende betaling af forsikring er relevant og proportionalt i en situation, hvor en politipatrulje har mulighed for at standse køretøjet og inddrage nummerpladerne. Når sagen er overgået til opfølgende sagsbehandling, kan længere tids opbevaring i ANPG-systemet af oplysninger om køretøjets færden ikke anses for proportionalt.

Vedrørende opbevaring til brug for analysearbejde i længere tid, end hvad der er nødvendigt til aktuelle politimæssige formål, skal Datatilsynet henlede opmærksomheden på muligheden for at opbevare oplysninger i anonymiseret form.

2.3. Datatilsynet finder endvidere, at der under alle omstændigheder er behov for en nærmere regulering af behandlingen af personoplysninger i forbindelse med ANPG.

Tilsynet lægger herved vægt på, at omfanget af oplysninger og karakteren af visse personoplysninger tilsiger, at behandlingen sker på et tilstrækkeligt præcist grundlag.

Såvel mere generelle retssikkerhedsmæssige hensyn som hensynet til, at Datatilsynet kan føre det fornødne tilsyn med systemet, taler således for, at persondatalovens generelle behandlingsregler og den anmeldelse, som Rigspolitiet har indgivet i medfør af persondataloven, bør suppleres med en særskilt regulering, der præciserer grundlaget for handlingerne i ANPG-systemet.

Datatilsynet finder, at en sådan regulering som minimum bør ske ved bekendtgørelse.

Nærmere regler om politiets anvendelse af ANPG-systemet – herunder betingelser for indsamling, opbevaring og brug af oplysninger i systemet – kan efter Datatilsynets opfattelse fastsættes i en bekendtgørelse i medfør af persondatalovens § 72. Det forudsættes i den forbindelse, at der er hjemmel i den lovgivning, der gælder for politiets virksomhed, til behandling af personoplysninger på de pågældende områder.

Datatilsynet har ved brev af dags dato orienteret Justitsministeriet om tilsynets opfattelse. Kopi af brevet vedlægges til orientering.

Med venlig hilsen

Henrik Waaben
Formand for Datarådet

Janni Christoffersen
Direktør

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Dato. 27. februar 2017

Sendt pr mail til jm@jm.dk med kopi til hll@jm.dk, mor@jm.dk og cfu@jm.dk.

Justitsministeriet har ved mail af 10. februar 2017 (sagsnr. 2017-19203-1140) anmodet Dommerforeningen om eventuelle bemærkninger til høring over forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven (Politiets anvendelse af databaserede analyseredskaber og adgang til oplysninger om flypassagerer)

I den anledning skal jeg meddele, at forslaget ikke giver Dommerforeningen anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg

Domstolsstyrelsen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Store Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. +45 70 10 33 22
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR-nr. 21659509
EAN-nr. 5798000161184

J.nr.: 2017-4101-0008-2
Sagsbehandler: Linnea Bluitgen
Mail: LIBL@domstolsstyrelsen.dk
3. marts 2017

Domstolsstyrelsens høringssvar

Justitsministeriet har ved mail af 10. februar 2017 (j.nr. 2017-19203-1140) anmodet Domstolsstyrelsen om en udtalelse om udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven (Politiets anvendelse af databaserede analyseredskaber og adgang til oplysninger om flypassagerer).

Udkastet til forslag giver ikke Domstolsstyrelsen anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Laila Lindemark

Fra: Koukoumis, Peter Svane [PFK@ankl.dk]
Sendt: 9. marts 2017 10:57
Til: Justitsministeriet
Cc: Helga Lund Laursen; Morten Tønning; Christian Fuglsang
Emne: Fra Foreningen for Offentlige Anklagere. Høringssvar - ingen bemærkninger

Til rette vedkommende.

Foreningen af Offentlige Anklagere har ingen bemærkninger til det fremsendte lovforslag.

På bestyrelsens vegne

Med venlig hilsen

Peter Koukoumis
bestyrelsesmedlem

Foreningen af Offentlige Anklagere
c/o Statsadvokaten i Viborg
Rødevej 1
8800 Viborg
Mobil: 72 68 92 84

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Danmark

jm@jm.dk

Kopi til hll@jm.dk, mor@jm.dk og cfu@jm.dk.

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888

ANPE@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 17/00417-3

HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM POLITIETS VIRKSOMHED OG TOLDLOVEN (POLITIETS ANVENDELSE AF DATA- BASEREDE ANALYSEREDSKABER OG ADGANG TIL OPLYSNINGER OM FLYPASSAGERER)

9. MARTS 2017

Institut for Menneskerettigheder har ved e-mail af 10. februar 2017 modtaget Justitsministeriets udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed (Politiets anvendelse af databaserede analyseredskaber og adgang til oplysninger om flypassagerer).

Lovforslaget vedrører for det første en ændring af politiloven med henblik på at understøtte politiets analyse- og opgavevaretagelse, herunder etablering af hjemmel for politiets brug af tværgående analyseredskaber (§ 1), og for det andet en ændring af toldloven med henblik på at give politiet adgang til oplysninger om flypassagerer (Advanced Passenger Information (API)) via den elektroniske løsning, der gælder for Politiets Efterretningstjeneste (PET) via SKAT (§ 2).

SAMMENFATNING

I relation til lovforslaget § 1 finder instituttet den manglende præcisering af rammerne for både indsamlingen af oplysninger til brug for tværgående informationsanalyse og den nærmere udførelse af analyserne bekymrende, da det kan føre til en generel overvågning og dermed mistænkeliggørelse af den danske befolkning.

I relation til lovforslaget § 2 finder instituttet det beklageligt, at via SKAT ordningen for adgang til PNR-oplysninger også udvides til politiet for så vidt angår API-oplysningerne. Set i sammenhæng med lovforslagets § 1, er instituttet i øvrigt bekymret for, at der sker et generelt skred i indsamlingen af oplysninger, herunder i relation til API-oplysninger, til brug for tværgående informationsanalyser.

ANBEFALINGER

Instituttet anbefaler, i relation til lovforslagets § 1, at regeringen:

- Præciserer hjemlen til og rammerne for dataindsamling fra "eksterne" kilder, herunder "offentligt tilgængelige" kilder, herunder sikrer, at politiet ikke benytter oplysninger, der er tilvejebragt på ulovlig vis.
- Sikrer den registreredes rettigheder i overensstemmelse med persondatalovens kapitel 8 og det kommende retshåndhævelsesdirektiv.
- Foretager en analyse af retshåndhævelsesdirektivets implikationer for lovforslaget.
- Præciserer hvilke aktiviteter i politilovens § 2, der kan begrunde tværgående informationsanalyser.
- Præciserer, hvornår det er "nødvendigt" at foretage tværgående analyser.

Instituttet anbefaler, i relation til lovforslaget § 2, at regeringen:

- (Teknisk) sikrer, at politiet kun kan tilgå API-oplysninger ikke samtlige PNR-oplysninger.
- Præciserer slettefristerne for SKAT's elektroniske løsning, herunder sikrer, at de forskellige slettefrister overholdes.
- Sikrer, at adgangen til API-oplysninger via en elektronisk løsning ikke fører til generel udvidelse af indsamlingen af API-oplysninger, herunder til brug for tværgående informationsanalyser som beskrevet i lovforslagets § 1.

Herunder følger instituttets bemærkninger til lovforslaget.

LOVFORSLAGETS § 1 – POLITIETS BRUG AF TVÆRGÅENDE ANALYSEREDSKABER OG INFORMATIONSANALYSER

Det fremgår af lovforslaget, at formålet er at forbedre muligheden for at foretage tværgående søgninger i politiets systemer og tværgående informationsanalyser.

Der er væsentlig forskel på tværgående søgninger og analyser. Mens det kan være fornuftigt, at politiets systemer er indrettet på en måde, der muliggør tværgående søgninger, er instituttet meget bekymret for

adgangen til at foretage tværgående analyser, samt måden hvorpå data til analyserne indsamles.

Af lovforslaget fremgår, at politiet med lovforslaget ikke får tilføjet nye beføjelser til at indsamle oplysninger, men at lovforslaget udelukkende indfører hjemmel for tværgående informationsanalyser. Såfremt Justitsministeriet fastholder, at politiet allerede i dag har adgang til at indsamle alle de oplysninger, der synes mulige under nærværende lovforslag, bør hjemlen hertil og rammerne herfor præciseres.

”Tværgående informationsanalyser” omfatter ifølge forslaget analyser i bredeste forstand, herunder sammenstillinger, samkøring mv. af data inden for politiets datakilder eller på tværs af flere kilder. Med andre ord databehandlinger, hvor der i dansk retstradition stilles krav om særskilt materiel hjemmel. Ved således at sætte rammer for, hvornår sådan databehandling kan finde sted, bidrager kravet om særskilt hjemmel også til, at behandlingen er proportional, forudsat at formålet ikke defineres så bredt, at denne begrænsning derved udvandes.

Politiets datakilder omfatter politiets egne ”interne” kilder, f.eks. Det Centrale Kriminalregister og andre registre, kilder mv., som politiets har adgang til i medfør af gældende ret, herunder ”eksterne” kilder og ”offentligt tilgængelige” kilder. Sidstnævnte omfatter ifølge forslaget internettet, herunder sociale medier og nyhedsmedier, offentlige rapporter og øvrige kilder, der kan tilgås i det offentlige rum. De indsamlede oplysninger kan omfatte enhver type oplysning, herunder personoplysninger. Offentligt tilgængelige oplysninger kan være tilvejebragt på ulovlig vis, og de er heller ikke altid korrekte. Den registrerede har eksempelvis sjældent kontrol over alle de oplysninger, der findes om vedkommende, på internettet. Rammerne for indsamling af eksterne, herunder offentligt tilgængelige, oplysninger bør derfor præciseres.

Med forslaget ønskes at skabe klart retligt grundlag for at gennemføre tværgående informationsanalyser, når dette ”politifagligt” vurderes at være ”nødvendigt” til løsningen af de opgaver politiet er pålagt i medfør af politilovens § 2.

Justitsministeriet finder på baggrund af gældende ret, at politiet med hjemmel i persondatalovens §§ 6 – 8 allerede kan behandle, herunder samkøre, oplysninger, når det er nødvendigt af hensyn til efterforskning, strafforfølgning mv. En mere ”systematisk” og tværgående dataanvendelse og –analyse, herunder videreanvendelse af data til andre formål end dem, de er indsamlet – er imidlertid ikke direkte hjemlet i lovgivningen. Institutet bemærker i den forbindelse,

at behandlingen også altid skal overholde de generelle principper i lovens § 5, herunder dataminimering, formålsbestemthed mv. samt den registreredes rettigheder i henhold til persondatalovens kapitel 8.

I forlængelse heraf, finder instituttet i øvrigt anledning til at bemærke, at man udover en persondataretlig vurdering af lovforslaget i forhold til persondataloven også burde foretage en vurdering i forhold til EU retshåndhævelsesdirektivet, henset til at regeringen har forpligtet sig til at gennemføre dette i dansk ret inden maj 2017.

Menneskeretten

Det følger det af den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) artikel 8, at enhver har ret til respekt for sit privatliv.

Beskyttelsen omfatter også personoplysninger, herunder offentligt tilgængelige oplysninger. Indgreb i rettigheden kræver klar og præcis lovhjemmel, så borgeren kan forudse eventuelle indgreb og undgå vilkårlighed. Herudover skal indgrebet forfølge et legitimt formål samt være nødvendigt og proportionalt.

Justitsministeriet vurderer, at behandling af personoplysninger efter lovforslaget vil kunne udgøre et indgreb i retten til respekt for privatliv. Instituttet er enig i denne vurdering. Henset til den mængde af data, der findes om borgerne i offentligt tilgængelige kilder, herunder på internettet og offentligt tilgængelige registre, vil det være muligt at foretage meget præcise kortlægninger af borgernes private forhold, navnlig når oplysningerne samkøres mv. med politiets oplysninger om rent private forhold, herunder strafbare forhold. Det er derfor instituttets vurdering, at indgrebene vil kunne være relativt alvorlige.

Lovforslaget forfølger et legitimt formål, men spørgsmålet er, om hjemlen er tilstrækkelig klar, og om indgrebet i øvrigt er nødvendigt og proportionalt.

Det fremgår af lovforslaget, at tværgående informationsanalyser kun må foretages, når de er nødvendige af hensyn til udførelsen af politiets opgaver, som beskrevet i Politilovens § 2. Som beskrevet ovenfor bidrager kravet om særskilt hjemmel for data samkøring også til at sikre, at indgrebet er proportionalt. Det har betydning i forhold til EMRK artikel 8, men også til opfyldelse af de generelle principper i persondatalovens § 5, herunder dataminimering, formålsbestemthed og proportionalitet.

Med en generel henvisning til politilovens § 2, har Justitsministeriet lagt op til en meget bred formålsbestemmelse. Spørgsmålet er derfor, om værdien af den særskilte materielle hjemmel, som tænkes indført med

lovforslaget ikke allerede derved at udvandet i en grad, så den rent faktisk har mistet sin betydning.

Hertil kommer, at analyserne skal være nødvendige ud fra en politifaglig vurdering. Det anføres, at analyserne ikke vil kunne anvendes som led i generelt informationssøgning, men er ellers kun begrænset af henvisningen til lovens § 2. Det er derfor afgørende at det i præciseres, hvornår det er "nødvendigt" i lovens forstand.

Dette har også stor betydning for, om indgrebet er nødvendigt og proportionalt. Det fremgår af lovforslaget, at politiet skal have hjemmel til at foretage "systematiske" tværgående analyser, eksempelvis til at afdække "mønstre eller hidtil ukendte relationer" i forbindelse med kortlægning af rocker- og bandegrupperinger, eller etablere mistænkte personers rejseaktiviteter. Det understreges dog, at analyserne ikke vil være rettet mod enkeltpersoner.

Analyserne skal dog bruges til at tilrettelægge politiets indsats og i den forbindelse trække på alle tilgængelige kilder. Med lovforslaget vil politiet kunne foretage systematiske analyser af oplysninger om den danske befolkning, uanset om borgerne er eller nogensinde vil komme under selv den fjerneste mistanke. Faren er dermed, at analyserne reelt kommer til at berøre enkeltpersoner, og ikke kun dem, der er under mistanke i klassisk forstand.

Normalt, når efterforskningsindgreb er rettet mod enkeltpersoner, stilles der krav om iagttagelse af en række retssikkerhedsmæssige garantier, herunder kriminalitetskrav, mistankekrav og indikationskrav samt, i en række tilfælde, krav om retskendelse. Med etablering af mistanke gælder i øvrigt en række retssikkerhedsmæssige garantier for den mistænkte. Spørgsmålet er derfor, om disse tværgående informationsanalyser reelt vil føre os i retning af en generel overvågning og dermed mistænkeliggørelse af alle danske borgere, blot uden de retssikkerhedsmæssige garantier, der normalt følger med? I så fald står vi over for et paradigmeskift i dansk politis arbejdsmetode, og det er helt afgørende, at politiets redskaber bliver præciseret nøje.

Set ud fra et retssikkerhedsmæssigt synspunkt, bør politiets redskaber præciseres direkte i loven. Justitsministeriet har imidlertid lagt op til, at den nærmere præcisering skal ske ved bekendtgørelse. Af samme grund er det vanskeligt at foretage en tilstrækkelig proportionalitetsvurdering på det foreliggende grundlag. Det er derfor vigtigt, at den nærmere regulering af reglerne bliver sendt i høring til relevante interessenter, og instituttet ser frem til at modtage et sådant udkast.

LOVFORSLAGETS § 2 – POLITIETS ADGANG TIL PASSAGER-OPLYSNINGER (ADVANCED PASSAGER INFORMATION - API)

API-oplysninger udgør en delmængde af de PNR-oplysninger (Passenger Name Records), der i dag indsamles af SKAT og stilles til rådighed for Politiets Efterretningstjeneste (PET) via SKAT's elektroniske løsning til brug for forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13 efter toldlovens § 17, stk. 4.¹

Politiet har i dag efter Udlændingelovens § 38, stk. 4, 8 og 9, samt administrative regler udstedt med hjemmel heri adgang til at indhente API-oplysninger direkte fra luftfartsselskaberne. Med lovforslaget stilles der imidlertid forslag om at give politiet adgang til API-oplysningerne via SKAT's elektroniske løsning i stedet, så politiet ikke skal indhente dem via luftfartsselskaberne.

Instituttet har tidligere, senest ved høringssvar af 5. januar 2017, kritiseret "via-SKAT" ordningen, der medfører en unødvendig kompetenceforskydning, idet SKAT indsamler personoplysninger på et område, hvor SKAT ikke selv varetager myndighedskompetencen.² Selvom SKAT med nærværende lovforslag ikke skal indhente flere oplysninger end hidtil, ændrer det ikke på dette grundlæggende problem, og instituttet finder derfor anledning til at gentage sin kritik.

Da API-oplysningerne alene udgør en delmængde af PNR-oplysningerne, skal det herudover (teknisk) sikres, at politiet ikke kan tilgå samtlige PNR-oplysninger, men kun API-oplysningerne.

I relation til sletning af oplysningerne, fremgår det af § 5 i bekendtgørelse nr. 640 af 12. maj 2015 om kontrol af ulovligt ophold efter indrejse, at politiet sletter API-oplysninger fra passagerer på flyankomster fra Schengenlande senest 24 timer efter, at passagererne er indrejst, med mindre oplysningerne senere er nødvendige til varetagelsen af politiets øvrige opgaver. Der synes imidlertid ikke at fremgå en tilsvarende slettefrist i relation til flyankomster fra ikke-

¹ Der er ved L 146 af 24. februar 2017 i øvrigt stillet forslag om at udvide adgangen til også at omfatte Forsvarets Efterretningstjeneste (FE).

² Instituttets høringssvar til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) og toldloven (FE's adgang til oplysninger om flypassagerer og ændring af FE's forpligtelse til sletning af oplysninger), tilgængelig på: https://menneskeret.dk/sites/menneskeret.dk/files/01_januar_17/hoeringsvar_til_udkast_til_forslag_til_lov_om_aendring_af_lov_om_forsvarets_efterretningstjeneste_fe_og_toldloven.pdf.

Schengenlande efter bekendtgørelse nr. 1197 af 26. september 2016 om udlændinges adgang her til landet.

Når begge kategorier af oplysninger påtænkes samlet i én elektronisk løsning, bør det derfor også sikres, at oplysningerne slettes i overensstemmelse med de anførte frister. Instituttet finder det i øvrigt bemærkelsesværdigt, at der gælder forskellige slettefrister i forhold til Schengen og ikke-Schengen ankomster, og at disse i øvrigt adskiller sig fra dem PET er underlagt i relation til de resterende PNR-oplysninger.

Det fremgår endvidere, at politiet kun må indhente API-oplysninger til brug for udlændingekontrol. Sammenholdes lovforslagets første del om tværgående analyseredskaber, herunder samkøring af politiets egne oplysninger med hinanden og offentligt tilgængelige oplysninger, med denne anden del, er der fare for, at formålsbegrænsningen udvandes, da oplysninger herefter vil indgå i politiets generelle arbejde, medmindre det modsatte sikres i bekendtgørelsesform.

Med venlig hilsen

Anja Møller Pedersen

PHD STIPENDIAT

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt per email til jm@jm.dk med kopi til hll@jm.dk,
mor@jm.dk og cfu@jm.dk

IT-Politisk Forening
c/o Jesper Lund
Carl Bernhards Vej 15, 2.tv
1817 Frederiksberg C

E-mail : bestyrelsen@itpol.dk
Web : <http://www.itpol.dk>

Dato : 10. marts 2017

Høringssvar vedr. lovforslag om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven (Politiets anvendelse af databaserede analyseredskaber og adgang til oplysninger om flypassagerer)

IT-Politisk Forenings høringssvar vedrørende lovudkastet er opdelt i to hovedafsnit. Hovedafsnit A omfatter politiets anvendelse af databaserede analyseredskaber (lovforslagets § 1), mens hovedafsnit B er om politiets adgang til oplysninger om flypassagerer (lovforslagets § 2).

A. Politiets anvendelse af databaserede analyseredskaber

Som IT-Politisk Forening læser lovforslagets § 1 er formålet at skabe en retlig ramme for politiets anvendelse af databaserede analyseredskaber, og mere konkret systemet POL-INTEL, som Rigspolitiet har købt fra IT-virksomheden Palantir Technologies. Sådanne analyseredskaber kaldes ofte "intelligence-led policing" eller "predictive policing". Vi har i dette høringssvar brugt ordet "intelligence-led policing" af hensyn til sproglig konsistens med lovforslagets bemærkninger.

Indledende generelle bemærkninger

IT-Politisk Forening finder det beklageligt, at der ikke inden anskaffelsen af POL-INTEL har været en politisk debat i

Folketinget og i offentligheden om konsekvenserne af intelligence-led policing for tilrettelæggelsen af politiets arbejde, forholdet mellem politi og borgere, og ikke mindst borgernes grundlæggende rettigheder til privatliv, persondatabeskyttelse og ytringsfrihed. Som Justitsministeriet nævner i lovforslagets bemærkninger, er der lande som er længere fremme på området end Danmark, og disse landes erfaringer fra såvel politimyndigheder som borgerretsorganisationer kunne uden tvivl have været nyttige for den danske debat. Forløbet omkring POL-INTEL minder en del om indførelsen af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG) i Danmark, hvor IT-systemerne blev indkøbt af Rigspolitiet, og først derefter blev den retlige ramme udarbejdet i form af ANPG-bekendtgørelsen, mens der aldrig på noget tidspunkt var lagt op til en offentlig debat om brugen af ANPG.

Lovforslaget indeholder nogle relativt brede beføjelser (specielt den foreslåede § 2 a, stk. 1 i politiloven), eller henviser til allerede eksisterende brede bestemmelser som rammerne for politiets behandling af personoplysninger efter persondataloven. Dermed bliver den reelle retlige ramme for intelligence-led policing i virkeligheden de bekendtgørelser, som Justitsministeren får hjemmel til at udstede efter den foreslåede § 2 a, stk. 3 i politiloven, eller som Justitsministeren allerede har hjemmel til at udstede efter persondataloven. Der er ikke i lovforslagets bemærkninger redegjort nærmere for det forventede omfang og indhold af disse fremtidige bekendtgørelser. På den baggrund er det temmelig vanskeligt at vurdere konsekvenserne af lovforslaget.

For IT-Politisk Forening spiller det en væsentlig rolle, om politiet i forbindelse med konkrete efterforskninger indsamler oplysninger om personer, der er under konkret mistanke, eller om der foretages en mere generel indsamling af personoplysninger om alle eller større grupper af borgere, hvoraf langt hovedparten er ikke-mistænkte personer. Det sidste har karakter af masseovervågning, som vi er principielle modstandere af.

Vi noterer os, at det af lovforslagets bemærkninger fremgår, at lovforslaget ikke i sig selv medfører en øget adgang til at indsamle personoplysninger. Men vi kan samtidig konstatere, at det inden for rammerne af

persondataloven var muligt at lave en bekendtgørelse om ANPG, som netop medfører indsamling af oplysninger om ikke-mistænkte borgere. Der er formentlig inden for rammerne af persondataloven mulighed for at lave bekendtgørelser om lignende generel indsamling af oplysninger om alle borgere til brug for politiet på det strafferetlige område, for eksempel automatisk ansigtsgenkendelse på offentlige områder (som visse EU-lande for tiden overvejer at indføre) eller indsamling af oplysninger fra sociale medier (som nævnes i pkt. 2.4.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger).

Når der eksisterer eller skabes en hjemmel til at indsamle oplysninger om borgerne efter persondataloven, skaber nærværende lovforslag en relativt generel hjemmel til at behandle dem inden for rammerne af systemer til intelligence-led policing, for eksempel POL-INTEL systemet. Denne indsamling af personoplysninger kan være både målrettet (som politiets efterforskningsdatabase, PED) eller generel med karakter af masseovervågning (som ANPG).

Konsekvenserne for borgernes privatliv af intelligence-led policing kommer derfor reelt fra samspillet mellem lovforslagets ændringer af politiloven (herunder især bekendtgørelser efter den foreslåede § 2 a, stk. 3 i politiloven) og politiets hjemmel til at indsamle personoplysninger efter persondataloven, hvor sidstnævnte i høj grad vil afhænge af, om Justitsministeren i fremtiden vil udstede flere bekendtgørelser som giver politiet mulighed for at indsamle oplysninger om potentielt alle borgere, uanset om de er mistænkte eller ej (som ANPG-bekendtgørelsen).

IT-Politisk Forening har naturligvis ikke nogen indvendinger mod en IT-understøttet effektiv planlægning af politiets arbejde, men vi er meget optaget af, om intelligence-led policing vil medføre øget masseovervågning. Efter vores vurdering er der absolut mulighed for at dette kan ske, jf. det samspil mellem lovforslaget og den allerede eksisterende adgang til indsamling af personoplysninger efter persondataloven, som vi har beskrevet ovenfor. Men vi anerkender bestemt også muligheden for at intelligence-led policing i Danmark bliver begrænset til primært at behandle personoplysninger om mistænkte personer, og at der i bekendtgørelser efter den foreslåede § 2 a, stk. 3 kan komme væsentlige begrænsninger på

adgangen til at samkøre databaser og i øvrigt behandle lovligt indsamlede personoplysninger i de databaserede analyseredskaber. På det foreliggende grundlag er det ikke muligt at skelne mellem disse to fremtidige scenarier for intelligence-led policing.

IT-Politisk Forening vil opfordre til, at Justitsministeriet redegør for eventuelle planer om at bruge indsamlede personoplysninger om ikke-mistænkte borgere i intelligence-led policing systemerne. Bemærkningerne nævner alene ANPG og derudover de rammer, som persondataloven sætter, men det er ikke videre konkret, eftersom ANPG næppe er det eneste område, hvor der inden for rammerne af persondataloven kan indsamles oplysninger om en stor del af befolkningen.

En sådan redegørelse i lovforslagets bemærkninger vil utvivlsomt også være en stor hjælp for Folketinget, når lovforslaget skal behandles, og hvis Folketingets medlemmer skal besvare spørgsmål fra borgere, som er bekymrede for risikoen for øget masseovervågning. Det må også være i Justitsministeriets og Rigspolitiets interesse, at der ikke i befolkningen skabes myter om hvad POL-INTEL skal anvendes til.

Den kommende lov om retshåndhævedes myndigheders behandling af personoplysninger

Lovforslaget har reference til persondataloven (lov nr. 429 af 31. maj 2000), som er den nuværende ramme for politiets behandling af personoplysninger både inden for og uden for det strafferetlige område. Som bekendt har Danmark den 15. december 2016 i forbindelse med indgåelse af samarbejdsaftalen med Europol forpligtet sig til en fuldstændig gennemførelse af retshåndhævelsesdirektivet 2016/680/EU i dansk ret inden 1. maj 2017. Fra den dato vil politiets behandling af personoplysninger på det strafferetlige område være omfattet af den nye lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger, mens politiets øvrige behandling af personoplysninger vil være omfattet af persondataloven frem til 25. maj 2018, og derefter af databeskyttelsesforordningen, jf. betragtning 11-12 og artikel 9, stk. 2 i retshåndhævelsesdirektivet.

I det omfang § 1 i nærværende lovforslag omfatter personoplysninger, må behandlingen falde ind under det strafferetlige område. Dermed vil den relevante persondataretlige reference om mindre end to måneder, og antageligt allerede inden loven overhovedet træder i kraft, jf. lovforslagets § 3, være den kommende lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger, og ikke persondataloven. På den baggrund ville det efter IT-Politisk Forenings opfattelse have været ønskeligt, hvis § 1 i dette lovforslag var blevet fremsat efter vedtagelsen af den kommende lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger.

For politiets behandling af personoplysninger på det strafferetlige område har persondataloven en fuldstændig undtagelse for oplysningspligten over for den registrerede (kapitel 8), indsigelse mod og berigtigelse af forkerte oplysninger (§§ 35-37), samt automatiske afgørelser og profiling (§ 39). Disse dele af den registreredes rettigheder er derimod som udgangspunkt omfattet af retshåndhævelsesdirektivet, med visse muligheder for at indskrænke rettighederne. I forhold til retten til indsigt vil retshåndhævelsesdirektivet formentlig have en snævrere adgang til at fastsætte begrænsninger af denne ret end hvad § 32, stk. 1 og stk. 5 i persondataloven tillader.

Disse forskelle vil utvivlsomt have væsentlig betydning for nærværende lovforslag. IT-Politisk Forening vil derfor opfordre til, at Justitsministeriet i forbindelse med lovforslagets fremsættelse i bemærkningerne, eller alternativt i den kommenterede høringsoversigt, redegør for hvilke konsekvenser den kommende lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger vil have for lovforslaget.

Tværgående informationsanalyse (§ 2 a, stk. 1)

Den foreslåede § 2 a, stk. 1 i politiloven giver hjemmel til tværgående informationsanalyser på grundlag af politiets databaser (de oplysninger politiet behandler), når dette er nødvendigt af hensyn til udførelsen af politiets opgaver. Disse tværgående informationsanalyser vil generelt, som beskrevet i lovforslagets bemærkninger, omfatte anvendelse af personoplysninger til andre formål end dem,

som de er indsamlet til, og samkøring af flere forskellige databaser.

Det nævnes i pkt. 3.2.1.1.1 i de almindelige bemærkninger, at den tværgående informationsanalyse skal ske inden for rammerne af persondataloven, og i de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1 nævnes desuden de rammer, som vil fremgå af bekendtgørelser efter den foreslåede § 2 a, stk. 3 i politiloven. IT-Politisk Forening forstår dette som at der med lovforslaget ikke er tilsigtet en afvigelse fra persondatalovens bestemmelse om at indsamling af personoplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og senere behandling må ikke være uforenelig med disse formål. En behandling af personoplysninger til intelligence-led policing kan efter vores opfattelse ikke siges at være en behandling i statistisk eller videnskabeligt øjemed, jf. persondatalovens § 5, stk. 2 (og artikel 4, stk. 3 i retshåndhævelsesdirektivet).

Politiets databaser vil være indsamlet til mange forskellige formål, så det må bero på en konkret vurdering af formålet for hver enkelt database, eller rettere hver enkelt indsamling af personoplysninger, i hvilket omfang oplysningerne kan anvendes til andre formål i forbindelse med en tværgående informationsanalyse. I den forbindelse bør der skelnes mellem indsamling af personoplysninger inden for og uden for det strafferetlige lovgivning, specielt når disse to områder vil være omfattet af hver sin persondatatlov (hvilket reelt sker allerede fra 1. maj 2017, og især fra 25. maj 2018). Når databeskyttelsesforordningen finder anvendelse fra 25. maj 2018, må overførslen af personoplysninger behandlet efter forordningen til intelligence-led policing systemer i øvrigt være en begrænsning af borgernes databeskyttelsesrettigheder, som skal opfylde betingelserne i forordningens artikel 23, uanset at det er politiet selv som er dataansvarlig.

Under alle omstændigheder kan den foreslåede § 2 a, stk. 1 ikke fastsætte en hjemmel til at anvende enhver personoplysning til ethvert andet formål, som i den typiske markedsføringsomtale af såkaldte "big data" analyser, da det fuldstændigt ville eliminere persondatalovens helt grundlæggende princip om formålsbegrænsning, jf. navnlig artikel 8, stk. 2 i Den Europæiske Unions Charter om

Grundlæggende Rettigheder.

En reel vurdering af beføjelsen til at foretage tværgående informationsanalyser vil derfor forudsætte et nærmere kendskab til den udmøntning (og dermed præcisering) af hjemlen i § 2 a, stk. 1, som Justitsministeren vil fastsætte i bekendtgørelser udstedt i medfør af § 2 a, stk. 3. Indholdet af disse bekendtgørelser er imidlertid ikke nærmere skitseret i lovforslagets bemærkninger.

I bemærkningerne pkt. 2.3.1 nævnes samkøring af politiets registre over sigtede personer med oplysninger fra andre andre registre, for eksempel Danmark Statistik. Det er uklart for IT-Politisk Forening om der hermed menes samkøring af oplysninger på personniveau, eller en anden form for sammenstilling med aggregerede oplysninger modtaget fra Danmark Statistiks almindelige abonnementsordninger. Hvis der er tale om det første, vil IT-Politisk Forening finde det meget vidtgående og samtidig påpege, at nærværende lovforslag næppe kan siges at skabe en hjemmel til denne type samkøring, idet samkøring på personniveau sker med registre som Danmarks Statistik, og ikke politiet, er dataansvarlig for. En del registre hos Danmark Statistik gør formentlig brug af undtagelser i persondatalovgivningen, som udelukker anvendelse til andet end statistiske og videnskabelige formål, og behandling af personoplysninger selv til mere overordnede planlægningsformål i et system til intelligence-led policing må falde uden for dette formål.

Indsamling af oplysninger fra offentligt tilgængelige kilder (§ 2 a, stk. 2)

Af de specielle bemærkninger fremgår det at

Med denne bestemmelse indføres et klart hjemmelsgrundlag til, at politiet kan indsamle og behandle enhver oplysning fra offentligt tilgængelige kilder, der er nødvendig for udførelsen af politiets opgaver, jf. politilovens § 2.

Umiddelbart er "enhver oplysning" meget vidtgående, og definitionen af offentligt tilgængelige kilder er desuden i sig selv meget vidtgående, fordi definitionen alene afgrænses af, at indsamlingen (eller indhentningen) af

oplysninger ikke indebærer et straffeprocessuelt indgreb efter retsplejeloven. Definitionen af "offentligt tilgængelige kilder" omfatter således også oplysninger, som kan købes på kommercielle vilkår, herunder potentielt meget detaljerede oplysninger om konkrete personer, som kan købes fra databrokere.

Senere i de specielle bemærkninger til § 2 a, stk. 2, og i de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.2.1.1, står der at hjemlen til at indsamle personoplysninger skal fremgå af persondataloven, hvilket må skulle forstås således, at § 2 a, stk. 2 ikke i sig selv giver en hjemmel til at indsamle personoplysninger.

Selv med denne afklaring af forholdet mellem lovforslaget og persondataloven er det dog noget uklart hvad persondataloven egentlig kan give politiet hjemmel til med hensyn til indsamling af personoplysninger fra offentligt tilgængelige kilder. Hvis man laver en Google-søgning på en bestemt person, kan alene oplysninger fra internettet nærmest endeløse informationsophobning give et ofte meget detaljeret billede af personens interesser, omgangskreds (kontaktflade) og adfærd, både i den virtuelle og den fysiske verden. Det gælder ikke mindst hvis personen er aktiv på sociale medier som Twitter og Facebook, da disse platforme af kommercielle årsager registrerer store mængder personoplysninger om deres brugere.

I forhold til vurderingen af lovforslagets konsekvenser for borgernes privatliv kunne det være yderst relevant at kende Justitsministeriets vurdering af hvilke grænser persondatalovens generelle krav om nødvendighed og proportionalitet egentlig sætter i forhold til indsamling fra offentligt tilgængelige kilder, herunder ikke mindst internettet og sociale medier. Det gælder især når indsamlingen af oplysninger sker for større grupper af personer til databaseret analyse, og ikke til en konkret efterforskning af en konkret mistænkt person.

Det er endvidere ikke klart i hvilket omfang § 2 a, stk. 2 definerer en yderligere hjemmel til behandling af personoplysninger udover selve indsamlingen. Af de specielle bemærkninger til § 2 a, stk. 2 fremgår det

Bestemmelsen sikrer således alene, at der er en klar hjemmel for politiet til – såvel inden for som uden for strafferetsplejen og på tværs af hele dansk politi – at behandle, videregive, videreanvende mv. de oplysninger, politiet allerede har indsamlet og løbende kan indsamle, i overensstemmelse med gældende ret. Dette vil bl.a. sikre, at der er et klart retligt grundlag for politiet til at anvende samtlige de datakilder, som politiet har til rådighed til brug for løsningen af politiets opgaver.

Et retligt grundlag for at anvendelse "samtlige de datakilder, som politiet har til rådighed" kan meget vel overskride grænserne for hvad der er tilladt inden for rammerne af persondatalovens formålsbegrænsning.

Generelt er den skiftende omtale af "hjemmel til enhver indsamling og behandling" og at "behandlingen skal ske inden for rammerne af persondataloven" noget forvirrende, idet begge dele ikke kan være korrekte, medmindre "enhver behandling og indsamling" altid skal respektere de begrænsninger, som persondataloven (og senere lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger samt databeskyttelsesforordningen) fastsætter.

IT-Politisk Forening vil opfordre til, at lovforslagets forhold til persondataloven bliver beskrevet mere klart, og at rammerne for behandling personoplysninger til andre formål end de (snævert) er indsamlet til bliver konkretiseret. Visse steder kan bemærkningerne, især når ordet "big data" inddrages, læses som en næsten fuldstændig fravigelse af den generelle formålsbegrænsning.

Med hensyn til køb af personoplysninger fra databrokere finder IT-Politisk Forening det meget problematisk, at potentielt meget detaljerede personoplysninger, som borgere med samtykke har afgivet til markedsføringsformål af den ene eller den anden årsag (for eksempel deltagelse i konkurrencer), kan blive brugt i et databaseret analyseredskab for politiet. Udover anvendelsen til et helt andet formål end det oprindelige, og de mere principielle persondataretlige problemer som det skaber, kan der i høj grad stilles spørgsmål ved validiteten af personoplysninger fra databrokere. En del

borgere afgiver utvivlsomt bevidst forkerte oplysninger, fordi de gerne vil deltage i en konkurrence, men ikke ønsker at betale med deres persondata.

Privatlivsforkæmpere anbefaler ofte borgerne at "lyve" om dem selv i sådanne uskyldige sammenhænge (markedsføring) for at beskytte privatlivet.

Inden for den Europæiske Union skal databrokere overholde persondatalovgivningen, og det må antages at deres indsamling af personoplysninger generelt sker med samtykke. Men databrokere i USA kan potentielt også indsamle oplysninger om danske borgere i strid med den europæiske persondatalovgivning. I USA er persondata groft sagt en handelsvare for virksomheder, mens persondatabeskyttelse er en grundlæggende ret for borgerne i EU. Det vil være meget uheldigt, hvis politiet køber oplysninger om danske borgere fra databrokere, som har indsamlet disse oplysninger i strid med dansk eller europæiske persondatalovgivning. IT-Politisk Forening vil anbefale, at det for en god ordens skyld præciseres i lovforslagets bemærkninger, at politiets køb af persondata på kommercielle vilkår fra eksempelvis databrokere kun kan omfatte personoplysninger, hvor politiet har vished om at indsamlingen er sket under lovlige forhold.

B. Politiets adgang til oplysninger om flypassagerer

Udlændingelovens § 38, stk. 4 og § 38, stk. 8 og 9 giver i dag politiet hjemmel til at modtage API-oplysninger til henholdsvis den obligatoriske grænsekontrol ved Unionens ydre grænser og den frivillige ikke-systematiske udlændingekontrol ved de indre Schengen-grænser. SKAT indsamler efter toldlovens § 17, stk. 4 (den gældende) de fulde PNR-oplysninger, undtaget PNR-feltet med generelle bemærkninger der kan indeholde følsomme personoplysninger, til egne formål med toldkontrol samt til PETs opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

Lovforslaget skaber en hjemmel til at SKAT tillige kan indsamle API-oplysninger (en delmængde af PNR-oplysningerne) til politiets opgaver i medfør af udlændingelovens § 38. Det fremgår af bemærkningerne at politiet ikke får adgang til flere API-oplysninger end

politiet vil kunne modtage direkte fra luftfartsselskaberne, og at API-oplysninger skal slettes efter 24 timer, medmindre oplysningerne senere er nødvendige for udøvelsen af lovpligtige funktioner.

Lovforslagets bemærkninger pkt. 4.2.3 nævner, at politiet vil kunne behandle de indhentede API-oplysninger i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse i politilovens § 2 a, stk. 1, altså tværgående informationsanalyse. IT-Politisk Forening antager, at der hermed menes databaseopslag til kontrolformål i eksempelvis Schengen Informationssystemet (SIS II) og lignende, og at der navnlig ikke skabes en hjemmel til en anden analysebaseret anvendelse af API-oplysningerne, som kan føre til at API-oplysningerne alligevel ikke slettes fra politiets systemer efter 24 timer.

Behandling af API-oplysninger til almindelig grænsekontrol, altså kontrol af om en udlændinge lovligt kan rejse ind i Danmark eller have ophold her (hvis det er kontrol ved en indre Schengen-grænse), vil ikke være behandling af personoplysninger til retshåndhævelse, jf. pkt. 2.1.3.5 i lovudkastet af 1. marts 2017 vedrørende retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger. Når retshåndhævelsesdirektivet er gennemført i dansk ret (dvs. fra 1. maj 2017), bør behandlingen af API-oplysninger efter politilovens § 2 a, stk. 1 derfor begrænses til formål der udgør retshåndhævelse, og ikke behandling i forbindelse med kontrollen af om udlændingen har et lovligt indrejse- eller opholdsgrundlag.

Udover disse forslag til præciseringer har IT-Politisk Forening ingen bemærkninger til lovforslagets § 2 om politiets adgang til API-oplysninger via SKAT.

Selv om det formelt ikke vedrører nærværende lovforslag, vil IT-Politisk Forening dog for en god ordens skyld nævne, at vi i forbindelse med høringssvaret til lovforslag L 95 af 12. december 2014 om ændring af udlændingeloven fremførte, at artikel 21 i Schengen-grænsekodeksen kun tillader politimæssige foranstaltninger i grænseområdet, hvis de ikke har karakter af systematisk grænsekontrol som ved de ydre grænser, hvis de udføres som stikprøvekontrol, og hvis de bygger på generelle politioplysninger og -erfaringer med hensyn til eventuelle

trusler mod den offentlige sikkerhed, og navnlig tager sigte på at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet. Hvis udlændingekontrollen ved de indre Schengen-grænser skal baseres på registrering og profilering af den enkelte rejsende ud fra modtagne API-oplysninger, kan der, efter vores vurdering, være en konflikt med kravet om, at grænsekontrollen skal bygge på generelle politioplysninger. Det gælder især hvis den databaserede analyse med API-oplysninger omfatter et stort antal flyankomster, og hvis analysen bruges til at udvælge de ankomster som skal udsættes for en fysisk kontrol (hvor Schengen-grænsekodeksen som bekendt begrænser det antal flyankomster, som lovligt kan kontrolleres).

Justitsministeriet

jm@jm.dk

hll@jm.dk

mor@jm.dk

cfu@jm.dk

Vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven (Politiets anvendelse af databaserede analyseredskaber og adgang til oplysning om flypassagerer)

8. MARTS 2017

Fakultetet har modtaget ministeriets udkast til lovforslag til høring og skal i den anledning bemærke:

KAREN BLIXENS PLADS 16
2300 KØBENHAVN S

Lovforslaget rummer fire elementer

- a) En ny § 2a, stk. 1, i politiloven om politiets tværgående informationsanalyser
- b) En ny § 2a, stk. 2, i politiloven om politiets open-source virksomhed
- c) En ny § 2a, stk. 3, i politiloven om en generel regulering af politiets behandling af oplysninger
- d) En ændring i toldlovens § 17, stk. 4, om politiets opgaver i medfør af udlændingelovens § 38.

DIR 35 32 31 68

hennik.stevnsborg@jur.ku.dk

REF: HS

Punkterne a), b) og d) kan i sig selv anses for uproblematisk, punkt c) er derimod problematisk, da der ikke er medfulgt et udkast til en bekendtgørelse om politiets behandling af oplysninger, jf. nedenfor.

Punkt a)

Med hensyn til de tværgående informationsanalyser er der tale om en teknologisk opdatering af den intelligence-led kriminalitetsforebyggelse og efterforskning, som allerede pågår, og som har pågået ved politiet i årevis. Med introduktionen af analyseplatformen POLINTEL og platformens analysekapacitet åbnes der imidlertid helt nye muligheder for at samlæse data, der hidtil kun har kunnet tilgås i isolerede siloer. Målet er, som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at skaffe politiet "adgang til at anvende moderne og tidssvarende redskaber". Det kan man kun være enig i, og samtidig må det hilses velkomment, at der med bestemmelsen skabes klar hjemmel for intelligence-led policing i dansk politi – en pro-aktiv arbejdsmetode, der tidligere kun har været behandlet i lærebogsmateriale fra Politiskolen.

Punkt b)

Også politiets brug af offentligt tilgængelige kilder er en gammel foreteelse; men det siger sig selv, at politiets anvendelse af open sources med henblik på egentlig open source intelligence er voldsomt accelereret i takt med udbredelsen af fænomener som virtuelle miljøer og sociale medier. Nu lægges der op til at lovfæste politiets virksomhed på dette område, hvilket forekommer at være en indlysende rigtig og tidssvarende disposition.

Punkt d)

Med ændringerne i toldloven er det tanken, at "det åbne politi" for at løse sine opgaver som udlændingemyndighed skal have adgang til at indhente API-oplysninger om flypassagerer på samme måde, som PET kan indhente både API og PNR oplysninger fra SKAT for at forebygge og efterforske overtrædelser af straffelovens kapitler 12 og 13. Ændringerne i toldloven er kaldt frem af, at SKAT pr. 1. januar 2017 tog en ny elektronisk løsning i brug, der forventes fuldt operationel i juli 2017. Luftfartselskaberne skal herefter kun indberette ét sted, og det er for alle parter mest hensigtsmæssigt, at også det åbne politi har tilgang til denne nye elektroniske løsning, frem for som hidtil at måtte kontakte luftfartsselskaberne direkte.

Ændringerne i toldlovens § 17, stk. 4, vil først blive sat i kraft, når den elektroniske løsning er fuldt operationel.

Punkt c)

Det er heller ikke meningen, at punkterne a) og b) umiddelbart skal træde i kraft ved lovforslagets forventede vedtagelse. Ikrafttrædelsen skal tværtimod afvente, at den i punkt c) omtalte generelle regulering af politiets behandling af oplysninger er gennemført.

Tanken er, at reglerne skal udstedes i bekendtgørelsesform af justitsministeren.

Af bemærkningerne til lovforslaget kan man danne sig et vist indtryk af, hvad sådanne regler kan omfatte, herunder regler for indhentning, opbevaring, behandling, videregivelse og sletning af oplysninger – hvad enten det drejer sig om personoplysninger eller andre oplysninger.

Det understreges i formuleringen af politilovens nye § 2a, stk. 1 og stk. 2, at behandlingen af oplysninger skal være "nødvendigt af hensyn til udførelsen af politiets opgaver", og i bemærkningerne til lovforslaget fremhæves, at oplysninger i det hele taget kun kan behandles af politiet, når det er politifagligt indikeret, og "på en måde og i et omfang, der er proportionalt og nødvendigt".

Det understreges tillige, at politiets behandling af oplysninger selvsagt skal foregå inden for rammerne af politiloven, retsplejeloven, offentlighedsloven og persondataloven, ligesom det forsikres, at politiets behandling af

personoplysninger heller ikke i fremtiden vil være i strid med Menneskerettighedskonventionens artikel 8, stk. 1, da der – i henhold til samme artikels stk. 2 – er tale om at varetage ”hensynet til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed og til at forebygge uro eller forbrydelse”. Lovforslaget må, som det opsummeres, ”anses for nødvendigt i et demokratisk samfund for at forfølge de nævne hensyn”. Imidlertid er det ikke på det foreliggende grundlag muligt at vurdere rækkevidden af den foreslåede tilføjelse til politiloven. Det er således en klar svaghed ved udkastet til lovforslaget, at der ikke er medfulgt et udkast til en bekendtgørelse om politiets behandling af oplysninger.

Med venlig hilsen

Henrik Stevnsborg
Professor, dr.phil.

Københavns Universitet
Det Jurdiske Fakultet
Karen Blixens Plads 16, 6A-3-38
2300 København S

Fra: Jan Hempel [Jan.Hempel@politiforbundet.dk]
Sendt: 13. februar 2017 09:02
Til: Justitsministeriet
Cc: Helga Lund Laursen; Morten Tønning; Christian Fuglsang
Emne: Fra Politiforbundet. Høringssvar - Ingen bemærkninger
Vedhæftede filer: Høringssvar [DOK2211826].pdf; Høringsliste [DOK2211790].pdf; Udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven (Politiets anvendelse af databaserede analyseredskaber og adgang til oplysninger om flypassagerer) [DOK2214682].pdf; fesdaPacket.xml

Til Justitsministeriet.

Politiforbundet har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Politiforbundets jr.nr. 2017-00154.

På forbundets vegne - og med venlig hilsen

Jan Hempel
Forbundssekretær

H.C. Andersens Boulevard 38
DK-1553 København V

Tlf. +45 3345 5900
E-mail mail@politiforbundet.dk

Fra: Justitsministeriet [<mailto:jm@jm.dk>]

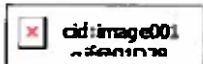
Sendt: 10. februar 2017 19:53

Til: 'pt@strafferetsadvokaten.dk' <pt@strafferetsadvokaten.dk>; 'info@aopa.dk' <info@aopa.dk>;
 'lfr001@politi.dk' <lfr001@politi.dk>; 'jurfak@jur.ku.dk' <jurfak@jur.ku.dk>; 'di@di.dk' <di@di.dk>;
 'formand@retspolitik.dk' <formand@retspolitik.dk>; 'law@law.aau.dk' <law@law.aau.dk>;
 'ekspedition.law@au.dk' <ekspedition.law@au.dk>; 'law@sam.sdu.dk' <law@sam.sdu.dk>; 'cbs@cbs.dk'
 <cbs@cbs.dk>; 'lsc@ankl.dk' <lsc@ankl.dk>; 'politi@politi.dk' <politi@politi.dk>; 'mail@danskeadvokater.dk'
 <mail@danskeadvokater.dk>; 'cphweb@cph.dk' <cphweb@cph.dk>; 'ae@ae.dk' <ae@ae.dk>;
 'sanst@sanst.dk' <sanst@sanst.dk>; 'ro@fo.stm.dk' <ro@fo.stm.dk>; 'riomgr@gl.stm.dk'
 <riomgr@gl.stm.dk>; 'rigsadvokaten@ankl.dk' <rigsadvokaten@ankl.dk>; 'sanst@sanst.dk'
 <sanst@sanst.dk>; 'kontakt@kraka.org' <kontakt@kraka.org>; 'bestyrelsen@itpol.dk'
 <bestyrelsen@itpol.dk>; 'hoeringer@dommerfm.dk' <hoeringer@dommerfm.dk>; 'dkr@dkr.dk'
 <dkr@dkr.dk>; 'dt@datatilsynet.dk' <dt@datatilsynet.dk>; 'dts@dts.dk' <dts@dts.dk>;
 'info@humanrights.dk' <info@humanrights.dk>; 'hoeringssager@danskerhverv.dk'
 <hoeringssager@danskerhverv.dk>; 'info@justitia-int.org' <info@justitia-int.org>; 'info@digitalsikkerhed.dk'
 <info@digitalsikkerhed.dk>; 'info@cepos.dk' <info@cepos.dk>; 'info@dansk-luftfart.dk' <info@dansk-luftfart.dk>;
 'info@bll.dk' <info@bll.dk>; 'jesper.kiholm@skat.dk' <jesper.kiholm@skat.dk>; 'fsr@fsr.dk'
 <fsr@fsr.dk>; Statsadvokaten i København <sak@ankl.dk>; 'cevea@cevea.dk' <cevea@cevea.dk>;
 'info@shipowners.dk' <info@shipowners.dk>; 'samfund@advokatsamfundet.dk'
 <samfund@advokatsamfundet.dk>; 'info@rejsearrangorer.dk' <info@rejsearrangorer.dk>;
 'dommerforeningen@gmail.com' <dommerforeningen@gmail.com>; Politiforbundet
 <mail@politiforbundet.dk>; 'drf@travelassoc.dk' <drf@travelassoc.dk>; 'amnesty@amnesty.dk'
 <amnesty@amnesty.dk>; 'dit@dit.dk' <dit@dit.dk>; 'info@aal.dk' <info@aal.dk>

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven - (sagsnr. 2017-19203-1140)

Se vedhæftede bilag.

Med venlig hilsen

Slotsholmsgade 10

1216 København K

Tlf.: 7226 8400

www.justitsministeriet.dk

jm@jm.dk

RETSPOLITISK FORENING
www.retspolitik.dk

HØRINGSSVAR

Høring over forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven (Politiets anvendelse af databaserede analyseredskaber og adgang til oplysninger om flypassagerer)

Sagsnr.: 2017-19203-1140

1. Til ændringslovens § 1, 1:

Lovforslaget omhandler mulighed for, at politiet kan foretage tværgående analyser af persondata, som politiet allerede ligger inde med, samt mulighed for, at politiet indsamler offentlig tilgængelige persondata.

Ændringslovens § 1 foreslår indførelse af hjemmel i lov om politiets virksomhed § 2 a, stk. 3, hvorefter Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om bl.a. "[...] til hvilke formål oplysninger kan behandles, og hvornår sletning af oplysninger skal finde sted, samt om de tekniske og organisatoriske foranstaltninger, der skal iagttages ved behandlingen."

Retspolitisk Forening mener, at spørgsmål om formålet med behandlingen af persondata, om sletning af data samt om sikkerhedsforanstaltninger bør diskuteres offentligt og derfor reguleres ved lov.

Retspolitisk Forening anerkender, at politiet som led i deres efterforskning naturligt bør kunne gøre brug af indsamling og analyser af større mængder data. Et sådant politiarbejde betyder imidlertid brug af persondata, som kan være i strid med retten til privatlivets fred, hvis behandlingen af oplysningerne i forhold til omfang eller behandlingsmåde går ud over, hvad der er nødvendigt for at opnå målet med behandlingen af oplysningerne. Derfor bør følgende forhold overvejes:

- 1) Tværgående analyser af de oplysninger, politiet allerede har indsamlet, skaber meget detaljerede personprofiler, hvor en persons færden, interesser, kontakter og vaner kan undersøges. Der er derfor tale om en meget alvorlig indgriben i en persons privatliv.
- 2) EU-Domstolen har især på området for behandling af persondata udvist en progressiv domspraksis, hvor domstolen i flere tilfælde har tydeliggjort betydningen af retten til beskyttelse af privatlivets fred som en grundlæggende frihedsrettighed i EU-retten. Domstolen har bl.a. underkendt Safe Harbor-princippet og Logningsdirektivet og dermed underkendt den balancering af hensynet til beskyttelse til privatlivets fred over for hensynet til muligheden for at behandle personoplysninger, som EU-lovgiver har foretaget.

- 3) Selvom behandlingen af personoplysninger allerede i lang tid nu har været en integreret del af vores daglige virkelighed, er debatten, omkring hvor grænserne for nødvendig og unødvendig behandling skal gå, langt fra nået til ende. Der er meget forskellige meninger i befolkningen omkring, hvilke behandlinger der skal være tilladte, og hvilke der bør undgås for at beskytte folks privatliv.

Derfor bør politets grænser for lovlige formål med databehandling, for krav om sletning af oplysninger, samt for hvad der er tilstrækkelige sikkerhedsforanstaltninger for persondata diskuteres åbent i Folketinget, så den brede befolkning kan deltage i debatten og styre udviklingen.

Behandling af persondata er allerede og vil i fremtiden forblive en stor del af fundamentet for samfundets indretning. Retspolitisk Forening mener derfor ikke, at Justitsministeriet selv skal lave regler for disse væsentlige aspekter af politiets brug af persondata, når spørgsmålene om den generelle behandling af persondata stadig er så uafklarede, at de deler vandene i befolkningen samt mellem EU-Domstolen og EU-lovgiverne.

København, den 9. marts 2017

Bjørn Elmquist
Formand

Victor Emil Clausen
Medlem af bestyrelsen

Justitsministeriet
Politikontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

RIGSADVOKATEN
FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON: 7268 9000
FAX: 7268 9004
E-MAIL: RIGSADVOKATEN@ANKL.DK
www.anklagemyndigheden.dk

DATO 9. marts 2017

JOURNAL NR.
RA-2017-3200510-1

SAGSBEHANDLER: KSN/

Hørings svar om udkast til lovforslag om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven

Ved e-mail af 10. februar 2017 (sagsnr. 2017-19203-1140) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om et udkast til lovforslag om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven (Politiets anvendelse af databaserede analyseredskaber og adgang til oplysninger om flypassagerer).

Med lovudkastet etableres i politiloven en hjemmel til, at politiet, når det er nødvendigt for udførelsen af politiets opgaver, kan foretage tværgående informationsanalyser og sammenstillinger. Dette gælder både med hensyn til informationer, der er offentligt tilgængelige, og oplysninger, der findes i politiets etablerede registre. Oplysningerne vil efter omstændighederne kunne indgå i en straffesag.

På den baggrund er det efter min opfattelse væsentligt, at der i lovudkastets bemærkninger eller eventuelt ved en særskilt lovregel tages stilling til, hvilken betydning retsplejelovens bestemmelser om straffesagsbehandlingen har for sådanne analyser og sammenstilling af informationer. Det gælder blandt andet i forhold til

retsplejelovens § 789 om anvendelse af tilfældighedsfund og retsplejelovens § 729 a, stk. 3, om forsvarerens adgang til aktindsigt i straffesagens materiale.

Med venlig hilsen

Ole Hasselgaard
rigsadvokat

Fra: Nella Festirstein [nellaf@tinganes.fo]
Sendt: 15. februar 2017 17:07
Til: Justitsministeriet
Cc: Helga Lund Laursen; Morten Tønning; Christian Fuglsang; 'ro@fo.stm.dk'
Emne: Fra Færøernes Landsstyre. Høringsvar - med bemærkninger
Vedhæftede filer: Høringsbrev [DOK2211826].pdf; Høringsliste [DOK2211790].pdf; Udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven (Politiets anvendelse af databaserede analyseredskaber og adgang til oplysninger om flypassagerer) [DOK2214682].pdf; fcsdPacket.xml

Til Justitsministeriet
Politikontoret

Færøernes Landsstyre har fra Rigsombudsmanden på Færøerne fået tilsendt i høring "Forslag til Lov om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven (Politiets anvendelse af databaserede analyseredskaber og adgang til oplysninger om flypassagerer)"

Ifølge lovudkastets § 4 skal loven ikke gælde direkte for Færøerne, men ændringerne i lov om politiets virksomhed, jf. lovens § 1, kan senere ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Færøerne, såfremt færøske myndigheder anmoder herom.

Færøernes Landsstyre tager dette til efterretning og har på nuværende tidspunkt ikke andre bemærkninger til lovforslaget.

Landsstyret vil samtidig benytte anledningen til at erindre Justitsministeriets om, at Lov om politiets virksomhed (hovedloven) endnu ikke er sat i kraft på Færøerne, selvom Landsstyret for flere år siden har anmodet om at få tilsendt et lovforslag herom.

Venlig hilsen

Nella Festirstein
Afdelingschef

Lagmandens Kontor
 Lovafdelingen
 Tlf. +298 30 60 00
 Direkte tlf. +298 55 80 76

Fra: Rigsombuddet [mailto:ro@fo.stm.dk]
Sendt: 14. februar 2017 11:14
Til: Journalin hjá LMS <journalin@tinganes.fo>
Emne: Vs: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven - (sagsnr. 2017-19203-1140) (RIGS-FO Sagsnr.: 2016 - 731)

Til Løgmannsskrivstovan
Att.: Lógatænastan

Hermed fremsendes i høring "lovforslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven (Politiets anvendelse af databaserede analyseredskaber og adgang til oplysninger om flypassagerer)".

Ifølge lovforslagets § 4 gælder loven ikke for Færøerne, men lovens § 1 vedr. lov om politiets virksomhed kan sættes i kraft for Færøerne med de afvigelser, som de færøske forhold tilsiger.

Eventuelle bemærkninger til lovudkastet kan sendes direkte til Justitsministeriet til de i høringsbrevet nævnte email-adresser med samtidig orientering af Rigsombuddet.

Med venlig hilsen
 Dan M. Knudsen
 Rigsombudsmand
 Postboks 12
 FO-110 Tórshavn
 Tlf. +298 201200
 Fax +298 201220
 E-mail (journal): ro@fo.stm.dk

www.rigsombudsmanden.fo

Til: info@aopa.dk (info@aopa.dk), riomgr@ql.stm.dk (riomgr@ql.stm.dk), drf@travelassoc.dk (drf@travelassoc.dk), info@rejsearrangorer.dk (info@rejsearrangorer.dk), info@dansk-luftfart.dk (info@dansk-luftfart.dk), 'Datatilsynet' (dt@datatilsynet.dk), 'Advokatrådet' (samfund@advokatsamfundet.dk), 'ae@ae.dk' (ae@ae.dk), 'Cevea' (cevea@cevea.dk), 'DI' (di@di.dk), 'dkr@dkr.dk' (dkr@dkr.dk), info@aal.dk (info@aal.dk), mail@politiforbundet.dk (mail@politiforbundet.dk), rigsadvokaten@ankl.dk (rigsadvokaten@ankl.dk), isc@ankl.dk (isc@ankl.dk), hoeringer@dommerfm.dk (hoeringer@dommerfm.dk), dommerforeningen@gmail.com (dommerforeningen@gmail.com), pt@strafferetsadvokaten.dk (pt@strafferetsadvokaten.dk), mail@danskeadvokater.dk (mail@danskeadvokater.dk), info@bll.dk (info@bll.dk), info@shipowners.dk (info@shipowners.dk), amnesty@amnesty.dk (amnesty@amnesty.dk), info@humannights.dk (info@humannights.dk), 'politi@politi.dk' (politi@politi.dk), 'cbs@cbs.dk' (cbs@cbs.dk), 'cphweb@cph.dk' (cphweb@cph.dk), 'dts@dts.dk' (dts@dts.dk), 'bestyrelsen@itpol.dk' (bestyrelsen@itpol.dk), 'law@sam.sdu.dk' (law@sam.sdu.dk), 'jurfak@jur.ku.dk' (jurfak@jur.ku.dk), 'lfr001@politi.dk' (lfr001@politi.dk), 'formand@retspolitik.dk' (formand@retspolitik.dk), 'ekspedition.law@au.dk' (ekspedition.law@au.dk), 'law@law.aau.dk' (law@law.aau.dk), 'info@justitia-int.org' (info@justitia-int.org), 'Kraka' (kontakt@kraka.org), 'FSR - Danske Revisorer' (fsr@fsr.dk), Jesper Kiholm Andersen (Jesper.Kiholm@Skat.dk), 'Dansk Erhverv' (hoeringssager@danskerhverv.dk), 'Cepos' (info@cepos.dk), Skatteankestyrelsen (sanst@sanst.dk), Statsadvokaten i København (sak@ankl.dk), 'info@digitalsikkerhed.dk' (info@digitalsikkerhed.dk), 'dit@dit.dk' (dit@dit.dk), Skatteankestyrelsen (sanst@sanst.dk), Rigsombudsmanden på Færøerne (ro@fo.stm.dk)

Fra: Justitsministeriet (jm@jm.dk)

Titel: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven - (sagsnr. 2017-19203-1140)

Sendt: 10-02-2017 19:52:39

Se vedhæftede bilag.

Med venlig hilsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Fra: Rigsombudsmanden i Grønland [ro@gl.stm.dk]
Sendt: 16. februar 2017 20:49
Til: Justitsministeriet
Emne: Sv: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven - (sagsnr. 2017-19203-1140) (RIGS-GL Sagsnr.: 2016 - 714)

16. februar 2017

For god ordens skyld skal meddeles, at høringsmaterialet herfra er oversendt Grønlands Selvstyre, Formandens Departement, til orientering og eventuel kommentering med anmodning om at fremsende eventuelle bemærkninger direkte til Justitsministeriet inden for den af Justitsministeriet fastsatte frist.

Hvilket meddeles til orientering.

Med venlig hilsen
Inussiarnersumik Inuulluarit

Jan Bønæs

Souschef

Rigsombudsmanden i Grønland

Postboks 1030

3900 Nuuk

Telefon: (+299) 32 10 01

Fax: (+299) 32 41 71

Officiel e-mail: ro@gl.stm.dk

Officiel hjemmeside: www.rigsombudsmanden.gl

Justitsministeriet
Politikontoret

Den 14. marts 2017
Sagsbehandler: jha

POLITIOMRÅDET

**Forretningsudvikling
Databeskyttelsesenheden
Polititorvet 14
1780 København V**

Sendt til: jm@jm.dk, hll@jm.dk,
mor@jm.dk og cfu@jm.dk.

Telefon: 33 14 88 88

E-mail: politi@politi.dk
Web: www.politi.dk

Justitsministeriet har ved brev af 10. februar 2017 anmodet om bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven (Politiets anvendelse af databaserede analyseredskaber og adgang til oplysninger om flypassagerer).

Da Rigspolitiet generelt har været inddraget i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget, har Rigspolitiet ikke bemærkninger til det fremsendte.

Der henvises til Justitsministeriets sagsnr. 2017-19203-1140.

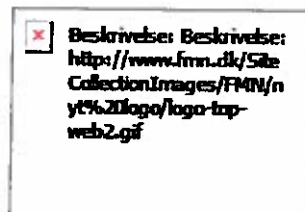
Med venlig hilsen

Jesper Hagen
spezialkonsulent

Fra: Forsvarsministeriet [fmn@fmn.dk]
Sendt: 9. marts 2017 15:29
Til: Justitsministeriet
Cc: Helga Lund Laursen; Morten Tønning; Christian Fuglsang
Emne: Fra Forsvarsministeriet. Høringssvar - ingen bemærkninger
Vedhæftede filer: Security Marking.txt

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 42
1060 København K
Tlf.: 72 81 00 00
Fax: 72 81 03 00
E-mail: fmn@fmn.dk

Forsvarsministeriet har modtaget høring af 10. februar 2017 over forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og toldloven (Politiets anvendelse af databaserede analyseredskaber og adgang til oplysninger om flypassagerer).

Forsvarsministeriet har ikke bemærkninger til høringsskabet.

Forsvarsministeriet skal dog gøre opmærksom på, at § 17, stk. 4, i toldloven også foreslås ændret i forslag til lov om ændring af lov om Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) og toldloven (FE's adgang til oplysninger om flypassagerer og ændring af FE's forpligtelse til sletning af oplysninger) (L146), som blev fremsat for Folketinget den 24. februar 2017. Der vil derfor efter omstændighederne være behov for at fremsætte et ændringsforslag vedrørende § 2 i det fremsendte udkast til lovforslag inden lovforslagets vedtagelse.

Såfremt ovenstående giver anledning til spørgsmål eller kommentarer, er I velkomne til at rette henvendelse til Stine Østergren på telefon 61871415 eller e-mail sbu@fmn.dk